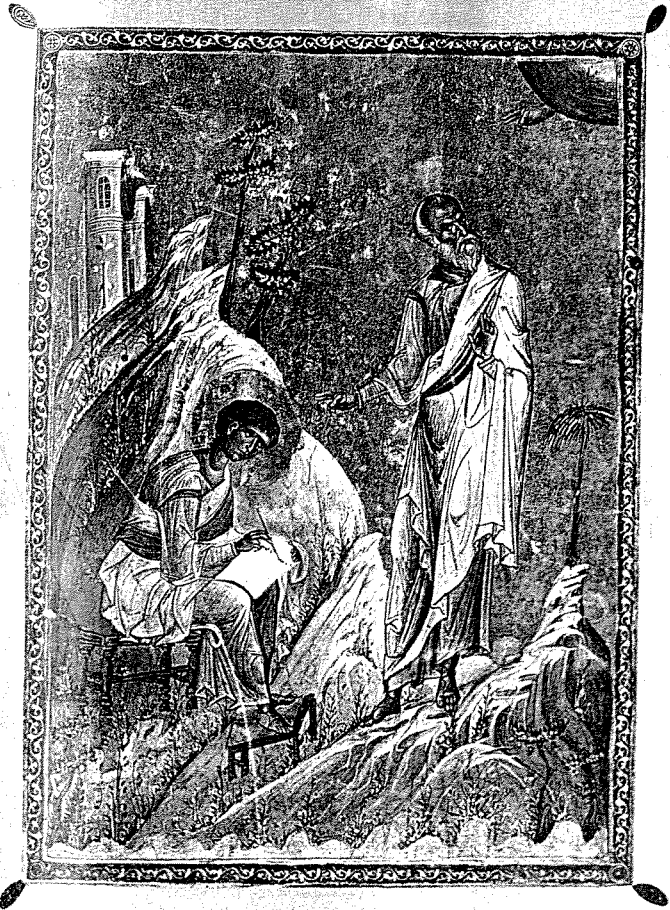

11

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Αποκάλυψις Ιωάννου (95 - 1995)

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 1995 - 1996

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Εξώφυλλο: Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης και ο Πρόχορος (μικρογραφία από τον κώδικα Διονυσίου 587, φ. 1^η)
Επιμέλεια Οδηγού Σπουδών: Θεόδωρος Γιάγκου, λέκτορας.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 1995 - 1996

Α'. Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

1. Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Η Θεσσαλονίκη, η δεύτερη πόλη της Ελλάδας, είναι μία από τις αρχαιότερες της Ευρώπης. Χτισμένη αμφιθεατρικά στις ακτές και τους λόφους του μυχού του Θερμαϊκού κόλπου, απλώνεται σε μήκος πολλών χιλιομέτρων. Την έχτισε ο Κάσσανδρος, ο βασιλιάς της Μακεδονίας, γύρω στο 315 π. Χ., και της έδωσε το όνομα της γυναίκας του Θεσσαλονίκης, αδερφής του Μ. Αλεξάνδρου. Από τότε η Θεσσαλονίκη έγινε η σπουδαιότερη πόλη της Μακεδονίας και το πρώτο εμπορικό λιμάνι της. Στους ρωμαϊκούς χρόνους επισκέφτηκε την πόλη ο Παύλος, ο Απόστολος των Εθνών, και κήρυξε τη νέα θρησκεία και αργότερα έστειλε στους χριστιανούς κατοίκους της τις δύο γνωστές επιστολές του Προς Θεσσαλονικείς, που είναι από τα παλαιότερα μνημεία της χριστιανικής γραμματείας.

Κατά τους βυζαντινούς χρόνους η Θεσσαλονίκη έγινε το δεύτερο πνευματικό και καλλιτεχνικό κέντρο της αυτοκρατορίας ύστερα από την Κωνσταντινούπολη. Μεγάλες μορφές της θρησκείας, της επιστήμης και της τέχνης συνδέονται με το βυζαντινό παρελθόν της: ο νομομαθής Πέτρος Μάγιστρος, ο επιγραμματοποιός Μακεδόνιος Ύπατος, ο υμνογράφος αρχιεπίσκοπος Ιωσήφ, ο Λέων ο Μαθηματικός, ο ιστορικός Ιωάννης Καμενιάτης, ο αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Ευσάθιος, πολυγράφος ομηριστής και ανθρωπιστής, ο φιλόλογος Θωμάς Μάγιστρος, ο νομοδιδάσκαλος Κωνσταντίνος Αρμενόπουλος, συντάκτης της "Εξαβιβλίου", ο θεολόγος Γρηγόριος Παλαμάς, αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης και άλλοι. Στην ίδια περίοδο έχουν ξεχωριστή θέση οι ιεραπόστολοι αδελφοί Κύριλλος και Μεθόδιος, που διέδωσαν το Χριστιανισμό στους Σλάβους και επινόησαν, για την ευδόωση του ιεραποστολικού τους έργου, ιδιαίτερη γραφή, την κυριλλική.

Αργότερα, όταν η Θεσσαλονίκη πρώτα (1430) και έπειτα η Κωνσταντινούπολη (1453), τα δύο κύρια πνευματικά κέντρα στην Ανατολή, υπέκυψαν στην τουρκική επιδρομή, ανάμεσα στους Έλληνες ανθρωπιστές που ζήτησαν καταφύγιο στη χριστιανική δύση και μεταφύτευσαν εκεί την ελληνική παιδεία, ήταν και δύο Θεσσαλονικείς, ο Θεόδωρος Γαζής και ο Ανδρόνικος Κάλλιστος. Και κατά την Τουρκοκρατία, μολονότι οι καιροί ήταν πολύ δύσκολοι, λειτούργησαν στην πόλη του Αγίου Δημητρίου ελληνικά σχολεία, που συντηρούσαν έστω και αμυδρή την παράδοση της ελληνικής παιδείας, ως την απελευθέρωσή της στις 26 Οκτωβρίου 1912, την επέτειο εορτή του πολιούχου της. Κατά το 19ο αιώνα η πνευματική παράδοση της πόλης συνεχίστηκε από τον ιστορικό, αρχαιολόγο και γεωγράφο Μαργαρίτη Δημίτσα, που ήταν επίσης διευθυντής του Γυμνασίου της πόλης και από τον μαθητή του Π. Παπαγεωργίου, αργότερα έναν διακεκριμένο φιλόλογο.

Πολύαριθμα μνημεία έχουν διασωθεί στην πόλη από το ιστορικό παρελ-

θόν της. Στην περιοχή της Θεσσαλονίκης οι πρώτοι οργανωμένοι οικισμοί ιδρύθηκαν στο τέλος της 4ης χιλιετίας π. Χ. Στους οικισμούς αυτούς αναπτύχθηκε ένας γνήσιος προϊστορικός πολιτισμός στο πλαίσιο μικτής οικονομίας που θεμελιωνόταν στη γεωργία, την κτηνοτροφία και τη συλλογή. Ο πολιτισμός αυτός μετασχηματίστηκε σιγά - σιγά μέσα από επαφές που είχε με άλλους ελλαδικούς πολιτισμούς και κάλυψε δύο χιλιετίες, περίπου, δηλαδή μέχρι το 1100. Από την εποχή αυτή, που είναι γνωστή ως εποχή του σιδήρου, η περιοχή γνωρίζει μία πολιτιστική ισορροπία σε όλους τους τομείς. Αυτό βοηθάει στην ανάπτυξη μικρών πολιτισμάτων, όπως η Θέρμη, η Απολλωνία, η Χαλάστρα, κ. άλ. με αυτόνομη εξέλιξη. Απόδειξη αυτής της εξέλιξης είναι τα πλούσια αρχαιολογικά ευρήματα που βρέθηκαν σε πολλά σημεία της περιοχής της πόλης της Θεσσαλονίκης και που χρονολογούνται πριν από το 315 π. Χ. Η σημαντική ανάπτυξη αυτών των μικροπολιτισμών θα οδηγήσει στην ίδρυση της Θεσσαλονίκης, δηλαδή στο συνοικισμό τους, όπως έγινε και στην Αθήνα με το Θησέα. Ο συνοικισμός αυτός που επισημοποιείται στα 315 π. Χ. σημαίνει την απόφαση να συγκεντρωθούν τα σκορπισμένα στην ευρύτερη περιοχή, από την περίοδο της προϊστορίας, κοινωνικο-οικονομικά στοιχεία και να παίξουν τον ιδιαίτερο ιστορικό τους ρόλο, κάτω από μία ενιαία κεντρική εξουσία. Έτσι η νέα πόλη της Θεσσαλονίκης, που ιδρύθηκε από τον Κάσσανδρο, αποκτά μεγάλη οικονομική και πολιτική δύναμη και επιβάλλεται ως πολιτιστική παρουσία στη Μακεδονία.

Ίσως είναι περιεργό το ότι, παρ' όλη τη σημαντική αυτή πολιτική και οικονομική σημασία της, η Θεσσαλονίκη δεν απέκτησε τη "συμπάθεια" των βασιλείων του μακεδονικού κράτους. Αυτό θα πρέπει να σημαίνει το ότι και μετά την ανάπτυξη της νέας πόλης εξακολούθησαν να έχουν την έδρα τους στις Αιγές και στην Πέλλα. Τα πολιτικά πρωτεία θα τα πάρει η πόλη στα ρωμαϊκά χρόνια, τότε δηλαδή που φτάνει σε μεγάλη ακμή και ο ρωμαίος στρατηγός Αιμίλιος Παύλος την ονομάζει πρωτεύουσα της Μακεδονίας και Ηπείρου. Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν από τη Ρωμαϊκή περίοδο η αφίδα του Γαλερίου (η Καμάρα) και η Ροτόντα. Από τη βυζαντινή εποχή σώζονται και είναι κοσμήματα της πόλης ναοί που αντιπροσωπεύουν τις διάφορες περιόδους της βυζαντινής τέχνης, πλούσιοι σε εξαιρετα ψηφιδωτά και τοιχογραφίες: ο Άγιος Δημήτριος, η Αχειροποιητός, η Αγία Σοφία, οι Άγιοι Απόστολοι, η Αγία Αικατερίνη, η Παναγία Χαλκείων, ο Άγιος Νικόλαος ο Ορφανός, ο Προφήτης Ηλίας, η Μονή Βλατάδων, ο Όσιος Δαβίδ. Διατηρείται ακόμη μεγάλο μέρος από τα τείχη της πόλης, που μέρος τους ήταν ο Λεικός Πύργος κ. ά. Αξιόλογη από εθνική, πνευματική και καλλιτεχνική άποψη στάθηκε η αδιάκοπη επαφή και αλληλεπίδραση ανάμεσα στο Άγιο Όρος και στην πρωτεύουσα της Μακεδονίας.

Νέα περίοδος για την υλική και πνευματική ανάπτυξη της Θεσσαλονί-

κης αρχίζει από την απελευθέρωσή της από τον τουρκικό ζυγό. Η Θεσσαλονίκη γίνεται ο κύριος οικονομικός, πολιτικός και πολιτιστικός πόλος της Βόρειας Ελλάδας και η δεύτερη σε μέγεθος και σημασία πόλη της χώρας. Σήμερα η Θεσσαλονίκη είναι έδρα του Υπουργείου Μακεδονίας - Θράκης, Μητροπόλεως, Εφετείου και άλλων αρχών διοίκησης. Δύο τμήματα διακρίνεται κανείς στην πόλη: τις παλαιότερες συνοικίες, που αλλάζουν συνεχώς με τις καινούργιες κατασκευές και την περιοχή με τις σύγχρονες οικοδομές, πολυκατοικίες οι περισσότερες.

Πέρα από το Α. Π. Θ., για τη δημιουργία ευρύτερου πνευματικού κλίματος στην πόλη συμβάλλουν πολυάριθμα ιδρύματα: το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, τα Μουσεία της (Αρχαιολογικό, Βυζαντινό, Λαογραφικό, κ. άλ.), το Ίδρυμα Μελετών της Χερσονήσου του Αίμου, το Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών και άλλες πνευματικές και καλλιτεχνικές δομές.

Χαρακτηριστικά της ανθηρής οικονομίας της Θεσσαλονίκης, που είναι ένα από τα πιο σημαντικά εμπορικά και συγκοινωνιακά κέντρα στη Μεσόγειο, αποτελούν το λιμάνι της, που με την Ελεύθερη Ζώνη εξυπηρετεί και άλλες Βαλκανικές χώρες, το διεθνές αεροδρόμιο, η διεθνούς ενδιαφέροντος Βιομηχανική περιοχή και η Διεθνής Έκθεσή της.

2. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Το Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε από την πρώτη Ελληνική Δημοκρατία. Με εισήγηση του Αλεξάνδρου Παπαναστασίου η Δ' Εθνική Συνέλευση ψήφισε στις 14 Ιουνίου 1925 το Νόμο 3341, με τον οποίο ιδρύθηκαν πέντε Σχολές: η Θεολογική, η Φιλοσοφική, η Σχολή Φυσικών και Μαθηματικών Επιστημών,

Πρώτη άρχισε να λειτουργεί η Φιλοσοφική Σχολή το 1926. Ακολούθησε το ακαδημαϊκό έτος 1927-28 η Σχολή Φυσικών και Μαθηματικών

Επιστημών στην αρχή με το τμήμα Δασολογίας και από το 1928-29 με νέα τμήματά της το Φυσικό, το Μαθηματικό και το Γεωπονικό. Το ίδιο έτος λειτούργησε το Νομικό τμήμα και από το 1929-30 το τμήμα Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Νομικών και Οικονομικών Επιστημών.

Από τότε δημιουργήθηκαν και λειτουργούν πολλές Σχολές, καλύπτοντας ολόκληρο το φάσμα των Επιστημών και των Καλών Τεχνών. Η δομή του Πανεπιστημίου σήμερα, οι δραστηριότητες και το μέγεθός του το καθιστούν το μεγαλύτερο και το πιο σύνθετο από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Χώρας.

Στα τριάντα επτά τμήματα του Πανεπιστημίου, ορισμένα μάλιστα από τα οποία είναι μοναδικά στην Ελλάδα, φοιτούν 65000 περίπου φοιτητές. Το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό (καθηγητές, αναπληρωτές, επίκου-

ροι καθηγητές, λέκτορες και βοηθοί) αριθμεί περίπου 2280 άτομα και το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό ανέρχεται σε 200 άτομα περίπου. Οι αριθμοί αυτοί συμπληρώνονται από περίπου 850 άτομα που υπηρετούν ως ειδικό διοικητικό-τεχνικό προσωπικό. Η Πανεπιστημιούπολη καλύπτει 429 στρέμματα και βρίσκεται σε κεντρική θέση της πόλης.

Έξω από την Πανεπιστημιούπολη είναι εγκατεστημένα διάφορα ιδρύματα, εργαστήρια και εγκαταστάσεις των Σχολών του Πανεπιστημίου (κλινικές του Τμήματος Κτηνιατρικής, το Αγρόκτημα του Πανεπιστημίου στο Σέδες, το Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών, κ. άλ.) Τα Πανεπιστημιακά δάση στο Περούλι της Πίνδου και στο Ταξιάρχη στον Χολομώντα της Χαλκιδικής αποτελούν τόπο άσκησης των φοιτητών, αλλά και δασικής έρευνας.

Παραρτήματα του Πανεπιστημίου αποτελούν το Πειραματικό Σχολείο (μια πρότυπη μονάδα πρωταβάθμιας εκπαίδευσης) και το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας (με προγράμματα χειμερινών και εντατικών θερινών μαθημάτων για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών - Ίδρυμα Μαν. Τριανταφυλλίδη (που αποσκοπεί στην επιστημονική καλλιέργεια και προαγωγή της δημοτικής γλώσσας και της νεοελληνικής φιλολογίας), το Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών και το Τελόγειο Ίδρυμα (μια πολύ πλούσια και αξιόλογη συλλογή έργων τέχνης).

Το Αριστοτέλειο, στο πλαίσιο των συμφωνιών επιστημονικής συνεργασίας, διατηρεί στενή επαφή με αρκετά μεγάλο αριθμό πανεπιστημίων της Ευρώπης, των Η. Π. Α., του Καναδά και της Ρωσίας. Η συνεργασία αφορά ευρύ φάσμα κατευθύνσεων στις θετικές και τις τεχνολογικές επιστήμες, την ιατρική, το δίκαιο και τις οικονομικές επιστήμες, τη θεολογία, τη φιλοσοφία, τη φιλόλογια, κ. άλ. Η επαφή αυτή είναι ζωντανή για την ευρύτερη αντιμετώπιση της παραγωγής και διακίνησης των γνώσεων και αναφέρεται σε συνεργασία τόσο στον διδακτικό όσο και στον ερευνητικό τομέα. Περιλαμβάνει την ανταλλαγή διδακτικού προσωπικού και φοιτητών, για μικρά ή μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα και για εξειδικευμένα ή γενικότερα προγράμματα.

Σήμερα το Α.Π.Θ. έχει υπογράψει συμφωνίες επιστημονικής συνεργασίας με τα εξής πανεπιστήμια: Πανεπιστήμιο Τιράνων (Αλβανία), Πανεπιστήμιο La Trobe Μελβούρνης (Αυστραλία), Πανεπιστήμιο Kliment Ohridski, Ανώτατο Ινστιτούτο Δασολογίας, Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών, Ινστιτούτο Πυρηνικής Φυσικής, Ινστιτούτο Φυσικής-Χημείας, Ινστιτούτο Θεωρίας και Ιστορίας Πολεοδομίας, Πανεπιστήμιο Αρχιτεκτονικής, Πολιτικών Μηχανικών και Γεωδεσίας (Βουλγαρία), Πανεπιστήμιο Λειψίας, Πανεπιστήμιο Κολωνίας (Γερμανία), Πανεπιστήμιο Charles de Gaulle-Lille, Πανεπιστήμιο Paul Valery Μοντελιέ, Πανεπιστήμιο Στρασβούργου (Γαλλία), Πανεπιστήμιο Lenin Λευκορωσίας, Ινστιτούτο Mendeleev Μόσχας, Ινστιτούτο Πυρηνικής Φυσικής, Ινστιτούτο Κράτους και Δικαίου, Ινστιτούτο Θεωρητικής Αστρονομίας, Ινστιτούτο

Χημικής Τεχνολογίας Mendeleev, Ινστιτούτο Ivanovski (Ρωσία), Πανεπιστήμιο Νέας Υόρκης, Κρατικό Πανεπιστήμιο Kent, Πανεπιστήμιο Princeton, Πανεπιστήμιο Michigan (Η.Π.Α.), Πανεπιστήμιο Μπολώνιας, Πανεπιστήμιο Μιλάνου, Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής Βενετίας, Κέντρο Θεωρητικής Φυσικής Τεργέστης (Ιταλία), Υπουργείο Παιδείας Κύπρου, Πανεπιστήμιο Quebec, Ερευνητικό Κέντρο CHCN, Πανεπιστήμιο Montreal (Καναδάς), Πανεπιστήμιο Cranfield, Πανεπιστήμιο του Cambridge (Μ. Βρετανία), Τεχνικό Πανεπιστημιακό Gdansk, Πανεπιστήμιο Skaski/Katowise, Πανεπιστήμιο του Lodz, Πανεπιστήμιο Adama Mickiewicza (Πολωνία), Πανεπιστήμιο Comenius/Μπρατισλάβα (Σλοβακία), Πανεπιστήμιο Al Cuza (Ρουμανία), Πανεπιστήμιο Σάλτσμπουργκ (Αυστρία).

Επίσης πρόκειται να υπογραφούν ανάλογες συμφωνίες με τα ακόλουθα ιδρύματα: Πανεπιστήμιο Συμφερούπολης Onati, Κρατικό Ιατρικό Ινστιτούτο Sverdlovsk (Ρωσία), Πανεπιστήμιο Nis (Σερβία), Πανεπιστήμιο Onati, Πανεπιστήμιο Mc Master (Καναδάς), Κρατικό Πανεπιστήμιο Ohio (Η.Π.Α.), Διαπανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ticenece/Lugano (Ελβετία), Πανεπιστήμιο Novi Sad, Ιατρικό Πανεπιστήμιο Φίλιππουπολης, Ιατρικό Πανεπιστήμιο Βάρνας (Βουλγαρία), Πανεπιστήμιο Βατούμ (Γεωργία), Πανεπιστήμιο Charles Πράγας (Τσεχία), Πανεπιστήμιο Δουβλίνου (Ιρλανδία).

α. ΔΟΜΗ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

Με το Νόμο για τα ΑΕΙ (Ν.1268/82) κάθε Πανεπιστήμιο υποδιαιρείται σε Σχολές που "καλύπτουν ένα σύνολο συγγενών επιστημών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία για την επιστημονική εξέλιξη αλληλεπίδρασή τους και ο αναγκαίος για την έρευνα και τη διδασκαλία τους συντονισμός".

Κάθε Σχολή υποδιαιρείται σε Τμήματα. Κάθε Τμήμα "αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα και καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος οδηγεί σ' ένα ενιαίο πτυχίο". Επιπλέον κάθε Τμήμα υποδιαιρείται σε Τομείς. Κάθε Τομέας "συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικειμένου του Τμήματος που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης.

Το Α. Π. Θ. περιλαμβάνει τις εξής Σχολές:

- Θεολογική Σχολή
- Φιλοσοφική Σχολή
- Σχολή Θετικών Επιστημών
- Σχολή Νομικών & Οικονομικών Επιστημών
- Σχολή Γεωτεχνικών Επιστημών
- Σχολή Επιστημών Υγείας
- Πολυτεχνική Σχολή

Σχολή Καλών Τεχνών
καθώς και τα εξής αυτοτελή τμήματα που δεν συνιστούν σχολή:
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Τ.Ε.Φ.Α.Α.)
Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

β. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

1. Πρύτανη

Πρύτανης Αντώνιος Μάντης
της Σχολής Γεωτεχνικών Επιστημών
Αντιπρυτάνεις α) Παναγιώτης Λαδάς
καθηγητής της Σχολής Νομικών
και Οικονομικών Επιστημών
β) Μιχαήλ Παπαδόπουλος
καθηγητής της Πολυτεχνικής Σχολής

2. Σύγκλητος

Το ανώτατο διοικητικό όργανο του πανεπιστημίου είναι η Σύγκλητος.
Η Σύγκλητος αποτελείται από τον Πρύτανη, τους δύο Αντιπρυτάνεις, τον Κοσμήτορα κάθε Σχολής, τον Πρόεδρο κάθε Τμήματος, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε Τμήμα, δύο εκπροσώπους των Μεταπτυχιακών φοιτητών και Ε. Μ. Υ., ένα εκπρόσωπο του Ε. Ε. Π., έναν εκπρόσωπο του Ε. Δ. Τ. Π. και έναν εκπρόσωπο του Διοικητικού Προσωπικού.

Β'. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ειδικότερα περί της Θεολογικής Σχολής θα πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

Ενώ η ύπαρξή της, όπως ελέχθη παραπάνω, προβλεπόταν από την ίδρυση του Πανεπιστημίου, το 1925, αυτή λειτούργησε το 1942. Από το 1964 η Σχολή, τροποποιώντας τον κανονισμό λειτουργίας της, εχώρισε τις προπτυχιακές σπουδές σε τρία Τμήματα. Απ' αυτά το τρίτο, Κοινωνικής Διακονίας, δεν λειτούργησε αποδοτικά, επειδή δεν προσήλθε σ' αυτό ικανοποιητικός αριθμός φοιτητών. Τα άλλα δύο Τμήματα: α) Θεολογίας και β) Ποιμαντικής, ελειτούργησαν αποδοτικά για μία περίπου εικοσαετία, έχοντας ενιαία διοίκηση, τον κοινό σύλλογο των καθηγητών της Σχολής. Με το νόμο για τα Α.Ε.Ι. 1268/82 επιβλήθηκε και η διοικητική διάκριση μεταξύ των δύο Τμημάτων της Σχολής, τα οποία από του 1982 λειτουργούν αυτόνομα και το καθένα διοικείται από τη Γενική του Συνέλευση. Η στελέχωση των Τμημάτων έγινε από το προσωπικό που υπηρετούσε μέχρι τότε στη Σχολή.

Σύμφωνα με το νόμο 1351/1983 άρθρο 6, παρ. 10 «Οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Ποιμαντικής των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης έχουν δικαίωμα διορισμού στην Εκκλησιαστική, Γενική και Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση».

1. Η ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Όργανα διοικήσεως της Θεολογικής Σχολής είναι η Γενική Συνέλευση και η Κοσμητεία.

Η Γενική Συνέλευση απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των δύο τμημάτων.

Η Κοσμητεία απαρτίζεται από:

α) τον Κοσμήτορα καθηγητή Νικόλαο Ματσούκα
β) τους προέδρους των δύο Τμημάτων

Τμήματος Θεολογίας: καθηγητή Ιωάννη Πέτρου
Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας:
καθηγητή Βασίλειο Φανουργάκη

γ) δύο εκπροσώπους των φοιτητών, έναν από κάθε Τμήμα.

Γραμματέας: Θεοδώρα Καλδή-Κουλικίδου

Υπάλληλος Γραμματείας: Μαρία Τριανταφυλλίδου-Οικονόμου.

Γ'. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας είναι το ένα από τα δύο Τμήματα της Θεολογικής Σχολής, που λειτουργούν ανεξάρτητα, σύμφωνα με το νόμο 1268/82 και 2083/1992.

Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα, που καλύπτει το γνωστικόν αντικείμενο μιας επιστήμης. Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος οδηγεί σ' ένα ενιαίο πτυχίο.

Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας με την εκπαίδευση που παρέχει, βάσει του αναλυτικού προγράμματος σπουδών του, που παρατίθεται κατωτέρω, σκοπεύει να καταρτίσει στελέχη της Εκκλησίας και της Εκπαίδευσης.

Οι σπουδές με βάση τον Νόμο 1268/1982 διαρθρώνονται σε 8 εξάμηνα (4 χρόνια).

1. ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Όργανα Διοικήσεως του Τμήματος είναι:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο καθηγητής ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΑΝΟΥΡΓΑΚΗΣ
Αναπλ. Πρόεδρος, ο καθηγητής ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΝΤΣΟΣ

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης
ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο καθηγητής Χρήστος Βάντσος
ΜΕΛΗ: Οι Διευθυντές των Τομέων:

Α'. Αναπλ. καθηγητής Ηλίας Νικολακάκης

Β'. Καθηγητής Γεώργιος Στογιόγλου

Γ'. Καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας

Δ'. Καθηγητής Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου
Παντελεήμων Ροδόπουλος

Ένας εκπρόσωπος των μη διδασκόντων βοηθών, επιστημονικών συνεργ-

γατών και Ε.Μ.Υ.

Δύο εκπρόσωποι των φοιτητών

Γραμματέας: Καλλιόπη Κακούλα- Παπαδοπούλου

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο Πρόεδρος του Τμήματος καθηγητής ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΑ-
ΝΟΥΡΓΑΚΗΣ

ΜΕΛΗ: Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος
Αριθμός φοιτητών ίσος προς το 50% των μελών Δ.Ε.Π.

Δ'. ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο Τομέας είναι η διδακτική μονάδα που συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος, που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης.

Η ευθύνη του διδακτικού έργου του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας έχει κατανεμηθεί στους παρακάτω 4 τομείς:

Α. Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της έρευνας και διδασκαλίας των θεμάτων, που συνδέονται με εισαγωγικά, ιστορικά, φιλολογικά, ερμηνευτικά και θεολογικά προβλήματα. α) της Αγίας Γραφής, β) της Πατερικής Γραμματείας, γ) των θρησκευτολογικών, φιλοσοφικών και λοιπών πολιτιστικών παραγόντων, που προσδιορίζουν τη μορφή και το περιεχόμενο των κειμένων της Αγίας Γραφής και των Πατέρων της Εκκλησίας και δ) της σημασίας και σπουδαιότητάς τους για τη σύγχρονη ζωή της Εκκλησίας.

Β. Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Διορθόδοξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της σπουδής της ανάπτυξης στην ιστορία των θεσμών της Εκκλησίας (Εκκλησιαστική Ιστορία), της γενέσεως, της αναπτύξεως και της συστηματικής εμπειδώσεως της εκκλησιαστικής πίστεως με τη δογματική διδασκαλία (Ιστορία των Δογμάτων, Δογματική, Συμβολική) και της προβολής και εφαρμογής της Εκκλησιαστικής πίστεως στις διορθόδοξες και στις διαχριστιανικές σχέσεις (Ιστορία της Οικουμενικής Κινήσεως).

Γ. Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της ιστορικής, θεολογικής και δεοντολογικής εξέτασης και διδασκαλίας της θείας λατρείας και χριστιανικής αρχαιολογίας σ' όλες τις εκφάνσεις τους, δηλαδή: της λατρείας, του κηρύγματος, της μνηογραφίας, του εορτολογίου, της αγιολογίας, της αρχιτεκτονικής, της γλυπτικής, της ζωγραφικής, της μικροτεχνίας και της εκκλησιαστικής μουσικής.

Δ. Τομέας Δικαίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της διδασκαλίας και έρευνας θεμάτων που αναφέρονται στο δίκαιο και την οργάνωση, στη ζωή, τη διακονία και το ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας (Κανονικό Δίκαιο και Εκκλησιαστική Νομοθεσία, Ποιμαντική Ψυχολογία, Ψυχολογία, Κοινωνιολογία, Ιεραποστολική, Εξομολογητική, Κατηχητική, κ. άλ.).

Ε'. ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Α. Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Αναπλ. καθηγητής Ηλίας Νικολακάκης

ΜΕΛΗ

Καθηγητές

Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Στέργιος Σάκκος

Χρίστος Κρικώνης

Βασίλειος Φανουργάκης

Σταύρος Καλαντζάκης

Αναπληρωτές καθηγητές

Γεώργιος Θεοδορούδης

Ηλίας Νικολακάκης

Επίκουροι καθηγητές

Παυσανίας Κουτλεμάνης

Ε.Δ.Τ.Π. _____

Β. Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ο καθηγητής Γεώργιος Στογιόγλου

ΜΕΛΗ

Καθηγητές

Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηξιούλας

Αθανάσιος Αγγελόπουλος

Αντώνιος Παπαδόπουλος

Σωτήριος Βαρναλίδης

Γεώργιος Στογιόγλου

Αθανάσιος Καραθανάσης

Επίκουροι Καθηγητές

Δέσπω Λιάλιου

Ε.Δ.Τ.Π. _____

Γ. Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ο καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας

ΜΕΛΗ

Καθηγητές

Ιωάννης Φουντούλης

Αναπληρωτές καθηγητές

Ευθύμιος Τσιγαρίδας

Θεολόγος Αλιπράντης

Επιστημονικοί Συνεργάτες

Αρχιμανδρίτης Νικόδημος Σκορέττας- Πλεξίδας

Παναγιώτης Σκαλτσής

Υπάλληλος Γραμματείας Τομέα

Φωτεινή Καρατσιβίδου-Λαζάρου

Ε.Δ.Τ.Π. _____

Δ. Τομέας Δικαίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ο καθηγητής Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος

ΜΕΛΗ

Καθηγητές

Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος

Χρίστος Βάντσος

Λέκτορες

Θεόδωρος Γιάγκου

Πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Γκίκας

Ε.Μ.Υ.

Γεώργιος Γκαβαρδίνας

Κωνσταντίνος Λάμπρου

Ε.Δ.Τ.Π. _____**ΣΤ'. Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ****Γραμματέας:** Καλλιόπη Κακούλα- Παπαδοπούλου**Υπάλληλοι:** Ευαγγελία Πλακιά
Ευθυμία Κυρατζή**Κλητήρας:** Μαρία Τσαρουχά- Μπεχτσή**Τηλέφωνο Γραμματείας:** 996681
996682**Ζ'. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΕΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ****Αγγλικής Γλώσσας:** Μαρία Μακραντωνάκη-Φαραζά**Γαλλικής Γλώσσας:** Πολυξένη Γρηγοριάδου- Κουφογιαννίδου**Γερμανικής Γλώσσας:** Παναγιώτα Πολότη**Ιταλικής Γλώσσας:** Ευαγγελία Αγουριδου**Η'. ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ**

Το ακαδημαϊκό έτος 1994-95 στο Τμήμα Ποιμαντικής ήσαν εγγεγραμμένοι 1232 φοιτητές. Απ' αυτούς εφοίτησαν

στο Α' και Β' εξάμηνο	173
στο Γ' και Δ' εξάμηνο	154
στο Ε' και ΣΤ' εξάμηνο	178
στο Ζ' και Η' εξάμηνο	114

Επί πτυχίω	613 (παλαιό πρόγραμμα 116, νέο πρόγραμμα 497).
------------	---

**Θ'
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ**

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α'. Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

	Δ.Μ.
α'. ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ	7
1. Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη	
2. Ερμηνεία της Παλαιάς Διαθήκης	
3. Θεολογία της Παλαιάς Διαθήκης	
β'. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ	10
1. Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη	
2. Ερμηνεία λειτουργικών αναγνωσμάτων Κ. Διαθήκης	
3. Ερμηνεία και θεολογία Κ. Διαθήκης	
γ'. ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ	15
1. Εισαγωγή στη Χρ. Γραμματεία	
2. Εκκλησιαστική Γραμματολογία	
3. Θεολογία των Πατέρων	
4. Ερμηνεία Πατέρων	
δ'. ΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ	4
1. Εισαγωγή στη Θρησκευολογία	
2. Ιστορία και διδασκαλία των ξένων Θρησκειμάτων	
ε'. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	2
στ'. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	3

Β'. Τομέας Ιστορία, Δόγμα, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές σχέσεις

	Δ.Μ.
α'. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ	13
1. Εκκλησιαστική Ιστορία απ' αρχής της Εκκλησία μέχρι σήμερα (Δ.Μ. 4)	
2. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως και των άλλων Πρεσβυγενών Πατριαρχείων (Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων) (Δ.Μ.2)	
3. Εκκλησιαστική Ιστορία - Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκ- κλησίας της Ελλάδας και της Κύπρου (Δ.Μ.3)	
4. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Σλαβικών Εκκλησιών, Ρου-	

- μανίας, Αλβανίας και Γεωργίας (Δ.Μ. 2)
5. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Αντιχάλκηδονίων Εσζησιών (Δ.Μ. 2)
6. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Ρωμαιοκαθολικισμού και του Προτεσταντισμού (Δ.Μ. 2)
7. Ιστορία του Ελληνισμού (Δ.Μ. 2)

β'. ΔΟΓΜΑ, ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

17

1. Δογματική και συμβολική (Δ.Μ. 5)
2. Ερμηνεία Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας (Δ.Μ. 2)
3. Διορθόδοξες σχέσεις - Ιστορία της Οικουμενικής κινήσεως (Δ.Μ. 3)
4. Ιστορία δογμάτων (Δ.Μ. 4)
5. Σύγχρονες χριστιανικές αιρέσεις (Δ.Μ. 2)
6. Φιλοσοφία (Δ.Μ. 1)

Γ'. Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

Δ.Μ.

- α. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ **8**
1. Εισαγωγή στη Θεία Λατρεία (Ω.Δ. 4)
2. Ιστορία της Λατρείας (Ω.Δ. 4)
3. Βυζαντινός λειτουργικός τύπος (Ω.Δ. 3)
4. Πρακτική άσκηση στη Θεία Λατρεία και το κήρυγμα στον Πανεπιστημιακό Ναό και σε λατρευτικούς χώρους της Ελλάδας (Ναούς και Μονές), για την ενημέρωση πάνω στα προβλήματα της λειτουργικής ζωής και του κηρύγματος.
- β'. ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΑ **3**
1. Θέματα γενικά και ειδικά
2. Θέματα Εορτολογίου
- γ'. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ **8**
1. Αρχιτεκτονική, Ζωγραφική (ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα), γλυπτική και μικροτεχνία παλαιοχριστιανικών χρόνων.
2. Αρχιτεκτονική, Ζωγραφική (ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα), γλυπτική και μικροτεχνία βυζαντινών και μεταβυζαντινών χρόνων.
3. Πρακτική άσκηση με επίσκεψη ναών παλαιοχριστιανικών και βυζαντινών χρόνων.

- δ'. ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ **4**
1. Ιστορία του κηρύγματος (Ω.Δ. 2)
2. Θεωρία του κηρύγματος (Ω.Δ. 3)

- ε'. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ **4**
1. Στοιχεία Ψαλτικής
2. Βυζαντινή και μεταβυζαντινή λειτουργική μουσική.

- στ'. ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ **2**
1. Είδη της εκκλησιαστικής ποιήσεως.
2. Οι κυριώτεροι υμνογράφοι.

Δ'. Τομέας Δικαίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας

Δ. Μ.

- α'. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ **2**
- β'. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ **2**
- γ'. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ **4**
- δ'. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ **6**
(Με επισκέψεις ιδρυμάτων, ενοριών και Μητροπόλεων)
- ε'. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ **4**
- στ'. ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ **2**
- ζ'. ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ **6**
1. Πηγές του Κανονικού Δικαίου
2. Κανονικό Δίκαιο
- η'. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ **4**
1. Γενική Παιδαγωγική.
2. Ειδική διδακτική του μαθήματος των θρησκευτικών
- θ'. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ **2**

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

α. Χειμερινό εξάμηνο

1. Καθηγητής Ιωάννης Φουντούλης, *Ερμηνεία ύμνων*.
2. Καθηγητής Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος, *Ειδικά θέματα Κανονικού Δικαίου Α'*.
3. Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης, *Ορθόδοξος μοναχισμός*.
4. Καθηγητής Στέργιος Σάκκος, *Οι Πράξεις και η προς Ρωμαίους Επιστολή*.
5. Καθηγητής Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηζιούλας, *Θέματα Εκκλησιολογίας*.
6. Καθηγητής Αθανάσιος Αγγελόπουλος, α) *Το Άγιο Όρος στην Ιστορία με υποχρεωτική άσκηση στο Άγιο Όρος ή στα εξαρτήματά του στην Ελλάδα για μια διδακτική μονάδα*, β) *Χριστιανική Μακεδονία, Θράκη και Ήπειρος*.
7. Καθηγητής Χρίστος Κρικιώνης, *Εκκλησιαστικά - Θεολογικά προβλήματα 13ου αι., Θεόδωρος Β' Λάσκαρης*.
8. Καθηγητής Γεώργιος Στογιόγλου, *Επίσκοποι και επισκοπές Μακεδονίας-Θράκης (μια ώρα άσκηση στις επισκοπές)*.
9. Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης, *Η περί του όρου Χαλκηδόνας Γραμματεία*.
10. Καθηγητής Χρίστος Βάντσος, *Ανάλυση πατερικών κειμένων παιδαγωγικού-ψυχολογικού περιεχομένου*.
11. Καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης, α) *Θεσσαλονίκη και Μακεδονικά*, β) *Το φαινόμενο του Κριπτοχριστιανισμού*.
12. Καθηγητής Σταύρος Καλαντζάκης, *Στοιχεία εβραϊκής γλώσσας*.
13. Αναπληρωτής καθηγητής Γεώργιος Θεοδωρούδης, *Θεολογία και παιδεία κατά τους ΙΒ' και ΙΓ' αιώνας*.
14. Αναπληρωτής καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας, *Μετέωρα: Ιστορικά στοιχεία, ιερές μονές, αρχιτεκτονική, μνημειακή ζωγραφική, ιερά κειμήλια*.
15. Αναπληρωτής καθηγητής Ηλίας Νικολακάκης, *Το Ισλάμ. Ιστορική εξέλιξη-σύγχρονα ρεύματα*.
16. Αναπλ. καθηγητής Θεολόγος Αλιπράντης, *Το Δωδεκάροτο*.

17. Επίκουρος καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου, α) *Ανάλυση κειμένων Συνοδικών Πατέρων Α' και Β' Οικουμενικών Συνόδων*, β) *Ηλεκτρονική επεξεργασία δογματικών κειμένων της Ορθόδοξης Εκκλησίας*.
18. Επίκουρος καθηγητής Πausανίας Κουτλεμάνης, *Οι προφήτες στην Καινή Διαθήκη*.
19. Λέκτορας Θεόδωρος Γιάγκου, *Κανονικές πηγές του ΙΑ' αι*.
20. Λέκτορας πρωτοπρ. Αθανάσιος Γκίκας, *Ποιμαντική των προβληματικών Κοινωνικών Καταστάσεων*.

21. *u. 2. Βαρναλίδης: Η Ιστορία των Ιερέων μετά τις*
β. Θερινό εξάμηνο Ορθόδοξου > Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας από
1. Καθηγητής Ιωάννης Φουντούλης, *Ερμηνεία ευχών*. *επ. Λυδίου της*
  2. Καθηγητής Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος, *Ειδικά θέματα Κανονικού Δικαίου Β'*. *Φλωρεντία (1439)*
  3. Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης, *Η περί της ενώσεως των Εκκλησιών Ορθόδοξος Γραμματεία*. *5' εξ' α.*
  4. Καθηγητής Στέργιος Σάκκος, *Μεταφραστικά προβλήματα στις Καθολικές Επιστολές και στην Αποκάλυψη (μια ώρα υποχρεωτική εκπαιδευτική άσκηση)*.
  5. Καθηγητής Αθανάσιος Αγγελόπουλος, α) *Το Άγιο Όρος στο παρόν με υποχρεωτική άσκηση στο Άγιο Όρος ή στα εξαρτήματά του στην Ελλάδα για τη μια διδακτική μονάδα*, β) *Χριστιανική Μακεδονία, Θράκη και Ήπειρος*.
  6. Καθηγητής Χρίστος Κρικιώνης, *Η Εκκλησία αυθεντικός ερμηνευτής της εν Χριστώ θείας Αποκαλύψεως*.
  7. Καθηγητής Γεώργιος Στογιόγλου, *Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Ρωμαιοκαθολικισμού και του Προτεσταντισμού. Αγγλικισμός (με υποχρεωτική άσκηση στα κέντρα των ετεροδόξων Εκκλησιών και ομολογιών για τη μία διδακτική μονάδα)*.
  8. Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης, *Παλαιογραφία και ανάγνωση χειρογράφων. Ελληνική Παλαιογραφία και επιγραφική*.
  9. Καθηγητής Σωτήριος Βαρναλίδης, *Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Αντιχαλκηδονίων Εκκλησιών*.
  10. Καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης, α) *Περί την Ιστορία της Θράκης* β) *Ο εθνοφυλετισμός και οι επιπτώσεις του στη Μακεδονία και Θράκη*.
  11. Καθηγητής Βασίλειος Γιούλτσης (του τμήματος Θεολογίας), *Γενική κοινωνιολογία*.
  12. Αναπληρωτής καθηγητής Γεώργιος Θεοδωρούδης, α) *Κοινή και μεσαιωνική Ελληνική γλώσσα*, β) *Θεολογία και φιλοσοφία κατά τον ΙΔ' αιώνα εις τη Θεσσαλονίκη*.
  13. Αναπληρωτής καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας, *Άγιο Όρος: ιστορικά στοιχεία, οργάνωση μοναχικού βίου, ιερές μονές, αρχιτεκτονική, μνημειακή ζωγραφική, ιερά κειμήλια*.

14. Αναπληρωτής καθηγητής Ηλίας Νικολακάκης, *Το θρησκευτικό στοιχείο στην αρχαία ελληνική τραγωδία.*
15. Αναπλ. καθηγητής Θεολόγος Αλιπράντης, *Τα χριστιανικά μνημεία της Θεσσαλονίκης.*
16. Επίκουρος καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου, *Ανάλυση κειμένων συνοδικών πατέρων Γ', Δ', Ε', ΣΤ' και Ζ' Οικουμενικών Συνόδων.*
17. Επίκουρος καθηγητής Παυσανίας Κουτλεμάνης, *Οι ψαλμοί στην Καινή Διαθήκη (μια ώρα υποχρεωτική εκπαιδευτική άσκηση).*
18. Επίκουρος καθηγητής Βασίλειος Καλλιακμάνης (του τμήματος Θεολογίας), *Το κατηχητικό έργο στην ενορία.*
19. Λέκτορας Θεόδωρος Γιάγκου, *Θέματα Κανονικού Δικαίου.*
20. Λέκτορας Πρωτοπρ. Αθανάσιος Γκίκας, *Εξομολογητική.*

21 κ. πρ. Βάντες Η περίφημα τα ευαγγέλια για το περιβάλλον (ή άσκηση για μια διδακτική ομάδα).

Γ'. ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ένας φοιτητής καθίσταται πτυχιούχος όταν συμπληρώσει 162 διδακτικές μονάδες, δηλαδή 132 από το πρόγραμμα των υποχρεωτικών μαθημάτων και 30 από το πρόγραμμα των επιλεγόμενων. Τα υποχρεωτικά μαθήματα έχουν αναλυθεί σε 8 εξάμηνα ενδεικτικά και ανάλογα με τις ουσιαστικές αλληλεξαρτήσεις και προτεραιότητες.

Κάθε εξάμηνο ο φοιτητής δικαιούται να παρακολουθεί μαθήματα για 20 Δ. Μ. (ή 19- 21). Γι' αυτό επιλέγει τόσα επιλεγόμενα, όσα χρειάζεται για να συμπληρώσει τον αριθμό αυτό πέραν των υποχρεωτικών. Κάθε επιλεγόμενο μάθημα είναι για 2 Δ. Μ.

Σχετικά σε κάθε εξάμηνο οι φοιτητές παίρνουν:

Εξάμηνο	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	Ζ'	Η'
Υποχρεωτικά	19	16	15	16	17	19	15	15
Επιλεγόμενα	—	3	6	3	3	3	6	6
Σύνολο	19	19	21	19	20	22	21	21

Από τον πίνακα των επιλεγόμενων διδάσκονται όλα τα μαθήματα στη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, δηλαδή τα μισά στο χειμερινό εξάμηνο και τα υπόλοιπα στο θερινό. Εάν η διδασκαλία κάποιου επιλεγόμενου δεν είναι δυνατή σε ένα ακαδημαϊκό έτος για ειδικούς λόγους, αποφασίζει ο τομέας και ανακοινώνεται εγκαίρως.

Πέραν της υποχρέωσης των φοιτητών να συγκεντρώσουν 162 Δ.Μ. για να καταστούν πτυχιούχοι έχουν και τις εξής υποχρεώσεις:

- α) Να παρακολουθήσουν επιτυχώς για 4 εξάμηνα επί 3 ώρες μια ξένη γλώσσα, που δηλώνουν στη Γραμματεία την ημέρα της πρώτης εγγραφής των.
- β) Να λαμβάνουν μέρος κάθε εβδομάδα στον εκκλησιασμό του Τμήματος- πρακτική άσκηση στη λειτουργική και Ομιλητική.

Η εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων βεβαιώνεται από τον διδάσκαλο της ξένης γλώσσας και από τον Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης αντίστοιχα.

Όταν ο φοιτητής συμπληρώσει τις 162 Δ.Μ. και εκπληρώσει τις υπόλοιπες υποχρεώσεις του καθίσταται πτυχιούχος. Ο βαθμός του πτυχίου εξάγεται από το μέσο όρο της βαθμολογίας, που έλαβε ο φοιτητής σε κάθε μάθημα του προγράμματος υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων, καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής του, πλην της ξένης γλώσσας.

ΙΑ'
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ω.Δ.: Ώρες διδασκαλίας
Δ.Μ.: Διδακτικές μονάδες

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Βασίλειος Φανουργάκης

Η σημασία και ο σκοπός του μαθήματος. Η έννοια του όρου Θεολογία και η ανάπτυξη της Χριστιανικής Θεολογίας. Η Θεολογία ως επιστήμη και η θέση της μεταξύ των άλλων επιστημών. Εκκλησία και Θεολογία. Η θεολογική παιδεία, ιδιαίτερα στον Ορθόδοξο χώρο. Η δομή της θεολογικής επιστήμης.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Καθηγητής: Σταύρος Καλαντζάκης

Εισαγωγικά, ιστορικά και φιλολογικά θέματα της Παλαιάς Διαθήκης, τα οποία αφορούν στο σύνολό της και στα επί μέρους βιβλία, που την απαρτίζουν. Πρόκειται γενικά για την ιστορία του κανόνα και την παράδοση του κειμένου της - πρωτότυπου εβραϊκού και μεταφράσεων-και ειδικά για τις συνθήκες συγγραφής, το περιεχόμενο, τη διδασκαλία κλπ. κάθε βιβλίου της χωριστά.

3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Ω.Δ. 3, Δ. Μ. 3

Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος

Η ιστορία και η ερμηνεία της Κ. Διαθήκης
Επίκουρος Καθηγητής: Πανσανίας Κουτλεμάνης
Ο κανών της Καινής Διαθήκης, το κείμενο της Καινής Διαθήκης, η κριτική του κειμένου της Καινής Διαθήκης.

4. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Γεώργιος Στογιόγλου

Εκκλησιαστική Ιστορία απ' αρχής της Εκκλησίας μέχρι σήμερα. Αξιολογούνται και παρουσιάζονται τα πιο σημαντικά γεγονότα του ιστορικού παρελθόντος, που αφορούν στον ιστορικό βίο της Εκκλησίας και συνδέονται με τη φύση και την αποστολή της στον κόσμο, με κριτήριο την Αποστολική και Εκκλησιαστική παράδοση.

5. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΧΡ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (Πατρολογία 1)

Αναπλ. καθηγητής: Γεώργιος Θεοδωρούδης

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Παρουσιάζονται η έννοια των όρων Πατήρ και Πατρολογία, το πολιτιστικό περιβάλλον εντός του οποίου αναπτύχθηκε η Χριστιανική Γραμματεία, τα είδη της γραμματείας αυτής, οι περίοδοι ανάπτυξής της και τα σχετικά με τη χειρόγραφη παράδοση των έργων των Πατέρων.

6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ (Εισαγωγή στη Θεία Λατρεία) Ω.Δ. 4, Δ.Μ. 3

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης

Γενικά εισαγωγικά θέματα στη θεία λατρεία. Εισαγωγή στην εβδομαδιαία άσκηση στη λατρεία και το κήρυγμα. Ναός, σκεύη, άμφια, λειτουργικά βιβλία Λειτουργική ορολογία. Ακολουθίες του νυχθημέρου.

Επιστ. Συνεργάτης: Παναγιώτης Σκαλιστής.

Διεξαγωγή της πρακτικής ασκήσεως της λειτουργικής.

7. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Επόπτης του μαθήματος εκ μέρους του τομέως:

Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης

Διδάσκονται κείμενα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων με σκοπό την προσέγγιση του αρχαίου ελληνικού πνεύματος και την εξοικείωση στην αρχαία ελληνική γλώσσα. Διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

8. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Θα διδαχθεί με ευθύνη του τομέα

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Σταύρος Καλαντζάκης

Ερμηνευτική ανάλυση περικοπών της Παλαιάς Διαθήκης από τα ιστορικά, διδακτικά-ποιητικά και προφητικά βιβλία της Μεταφράσεως των Εβδομήκοντα (Ο') με συγκριτικές αναφορές στο Μασωριτικό εβραϊκό κείμενο

2. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος

Ερμηνεία Ευαγγελικών περικοπών που αναγινώσκονται τις Κυριακές.

3. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Καθηγητής: Αθανάσιος Αγγελόπουλος Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Εκκλησιαστική Ιστορία. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κύπρου.

Καθηγητής: Γεώργιος Στογιόγλου Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Εκκλησιαστική Ιστορία απ' αρχής της Εκκλησίας μέχρι σήμερα. Αξιολογούνται και παρουσιάζονται τα πιο σημαντικά γεγονότα του ιστορι-

κού παρελθόντος, που αφορούν στον ιστορικό βίο της Εκκλησίας και συνδέονται με τη φύση και την αποστολή της στον κόσμο με κριτήριο την αποστολική παράδοση.

4. ΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ 1 (Εισαγωγή στη θρησκευολογία)

Αναπλ. καθηγητής: Ηλίας Νικολακάκης Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Εισαγωγικά στην έννοια της θρησκείας. Εμφάνιση της θρησκείας και καθορισμός του περιεχομένου της. Συγκριτική θρησκευολογία. Υποχρεωτική άσκηση με επίσκεψη λατρείας ξένων θρησκειών για τη μια διδακτική μονάδα.

5. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Επόπτης του μαθήματος εκ μέρους του τομέως:

Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης

Διδάσκονται κείμενα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων με σκοπό την προσέγγιση του αρχαίου ελληνικού πνεύματος και την εξοικείωση στην αρχαία ελληνική γλώσσα. Διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

6. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Επίκ. καθηγήτρια: Δέσπω Λιάλιου

Σύντομη εξέταση των κυριότερων φιλοσοφικών ρευμάτων της κλασικής και ύστερης ελληνικής αρχαιότητας, με σκοπό την ανάδειξη εκείνων των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν από τους Πατέρες της Εκκλησίας στο διάλογο των, τόσο με τους Έλληνες όσο και με τους αιρετικούς. Σύντομες αναφορές στη φιλοσοφική παράδοση της μεσαιωνικής Δύσης.

7. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Καθηγητής: Χρίστος Κρικιώνης Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Διδάσκεται ο τρόπος και η μέθοδος της επιστημονικής έρευνας με έμφαση στις οδηγίες για τη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας.

8. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Η διδασκαλία του μαθήματος θα γίνει με ευθύνη του τομέα.

9. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 1

Από τον πίνακα μαθημάτων θερινού εξαμήνου για 3 Δ.Μ.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής: Αθανάσιος Αγγελόπουλος
Εκκλησιαστική Ιστορία. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κύπρου.
2. **Καθηγητής: Σωτήριος Βαρναλίδης** Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των άλλων πρεσβυγενών πατριαρχείων.
2. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ (Πατρολογία 2)
Καθηγητής: Χρίστος Κρικιώνης Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1
Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων που έδρασαν κατά την πρώτη περίοδο της ζωής της Εκκλησίας (Β' και Γ' αιώνας) και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.
3. ΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ 2 (Ιστορία και διδασκαλία ξένων θρησκειών).
Αναπλ. καθηγητής: Ηλίας Νικολακάκης Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Ιστορία και διδασκαλία του Βεδισμού, Ινδουισμού και Βουδισμού. Αρχαίες Ελληνικές θρησκείες και υποχρεωτική άσκηση με επίσκεψη σε χώρους λατρείας και άλλα μνημεία αυτών, για τη μία διδακτική μονάδα.
4. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ
Αναπλ. καθηγητής: Θεολόγος Αλιπράντης Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
1. Εισαγωγή στη χριστιανική αρχαιολογία και τέχνη. Κατακόμβες. Παλαιοχριστιανική αρχιτεκτονική (περίκεντροι ναοί, τρουλλαίοι ναοί κλπ.). Η ζωγραφική των μνημείων της Δύσεως. Φορητές Εικόνες.
5. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής (του τμ. Θεολογίας): Βασίλειος Γιούλτσος
Εισαγωγή στην έννοια της Επιστήμης. Ανάλυση των βασικών λειτουργιών της κοινωνικής ζωής. Τυπολογική παρουσίαση των τάσεων που οδήγησαν αρχικά στην προβληματική και προοδευτικά στη γένεση της Επιστήμης. Ερμηνεία της κοινωνικής συμπεριφοράς και δράσεως. Προσέγγιση και ανάλυση των προϋποθέσεων-πηγών του Κοινωνιολογικού χώρου, εξειδικευμένες προοπτικές. Διαιρέσεις της βασικής επιστήμης. Λειτουργία της ολικής κοινωνίας. Προέλευση, μορφοποιητική

κές διαδικασίες, εξέλιξη, συλλειτουργία των κοινωνικών θεσμών. Σύγχρονοι κλάδοι και περιεχόμενο. Μέθοδοι και αρχές κοινωνιολογικής έρευνας.

6. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής: Χρίστος Βάντσος
Εισαγωγικά. Η σπουδαιότητα του διαλόγου στην ψυχολογία και στο ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας. Ανθρωπογνωσία από θεολογική και ψυχολογική άποψη και ο διάλογος. Χριστοκεντρικός χαρακτήρας του ποιμαντικού διαλόγου. Η τέχνη του ποιμαντικού διαλόγου.
7. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ 2 Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
(Βυζαντινή και μεταβυζαντινή λειτουργική μουσική)
Η διδασκαλία του μαθήματος θα γίνει με ευθύνη του τομέα.
8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2
Από τον πίνακα επιλεγόμενων του χειμερινού εξαμήνου για 6 Δ.Μ.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής: Σταύρος Καλαντζάκης
Συστηματική έκθεση και ανάλυση βασικών θεολογικών ιδεών και θεμάτων της Παλαιάς Διαθήκης, που άπτονται της θεολογίας, ανθρωπολογίας, χριστολογίας, σωτηριολογίας, εσχατολογίας της και συνιστούν το περιεχόμενο της υπερφυσικής θείας Αποκαλύψεως της.
2. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Επίκ. καθηγητής: Πανστανίας Κουτλεμάνης
Ερμηνεία Αποστολικών Περισκοπών που αναγιγνώσκονται τις Κυριακές
3. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής: Αθανάσιος Αγγελόπουλος Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1
Καθηγητής: Γεώργιος Στογιόγλου Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1
Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Σλαβικών Εκκλησιών και των Ορθόδοξων Εκκλησιών Ρουμανίας, Αλβανίας, Γεωργίας.
4. ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ (Πατρολογία 3) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 3
Καθηγητής: Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης
Αναλύεται η σπουδαιότητα των Πατέρων για τη ζωή της Εκκλησίας σ' όλες τις εποχές και παρουσιάζονται η μέθοδος και τα κριτήρια της πατερικής θεολογίας.

5. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ (Πατρολογία 3)

Καθηγητής: Χρίστος Κρικιώνης Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων που έδρασαν κατά τις αρχές του Δ' αιώνας μέχρι την Ε' Οικουμενική Σύνοδο και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.

6. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Αναπλ. καθηγητής: Ευθύμιος Τσιγαρίδας Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Παλαιοχριστιανική αρχιτεκτονική (ο τύπος και τα μέρη της Βασιλικής). Η ζωγραφική των μνημείων της Ανατολής. Εικονογραφημένα χειρόγραφα.

7. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Χρίστος Βάντσος

Η μέριμνα της Εκκλησίας για τις διάφορες ηλικίες. Βοήθεια και συμπαράσταση της Εκκλησίας στα προβλήματα κάθε ηλικίας. Θέματα γάμου και οικογένειας.

8. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Αθανάσιος Καραθανάσης

Η τρίσημη ενότητα του Ελληνισμού. Αρχαιότητα-- Βυζάντιο-- Νέος Ελληνισμός. Αναζήτηση των στοιχείων της διαχρονικής ενότητας των τριών περιόδων. Η συμβολή των εθνικών μας ιστοριογράφων στον εντοπισμό των στοιχείων της Ορθοδοξίας, των θεσμών και των εθνικών παραδόσεων που συνιστούν αυτήν την ενότητα.

9. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ Ι

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του θερινού εξαμήνου για 3 Δ.Μ.

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Ερμηνεία και Θεολογία του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου.

2. ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ (Πατρολογία 3) Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Καθηγητής: Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Παρουσιάζεται η θεολογία των Πατέρων της περιόδου των αιώνων 5ου-8ου, με έμφαση στα Χριστολογικά θέματα, στην ανάπτυξη του μοναχισμού και στην περί ιερών εικόνων διδασκαλία.

3. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ (Πατρολογία 2)

Καθηγητής: Βασίλειος Φανουργάκης Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Ο βίος, τα συγγράμματα, η διδασκαλία και η εν γένει δραστηριότητα των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων από την Ε' Οικουμενική Σύνοδο μέχρι το σχίσμα. Φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα της χριστιανικής γραμματείας της περιόδου αυτής. Χρήση των πηγών.

4. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Αναπλ. καθηγητής: Ευθύμιος Τσιγαρίδας Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Η τέχνη κατά την περίοδο των Μακεδόνων και Κομνηνών.

5. ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΟΓΜΑΤΩΝ Ω.Δ. 4, Δ.Μ. 4

Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος

Μεθοδική έρευνα της ιστορικής αναπτύξεως και εξελίξεως των δογμάτων με βάση τους όρους και τις αποφάσεις των εκκλησιαστικών συνόδων και άλλων γραπτών μνημείων και ιδιαίτερα των συγγραμμάτων των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων.

6. ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ Ι (Ιστορία του κηρύγματος) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης

Εισαγωγή στην Ομιλητική. Ιστορία του Χριστιανικού κηρύγματος. Το κήρυγμα και ο διάκονός του. Θέματα και πηγές του κηρύγματος. Ερμηνεία Πατερικών ομιλητικών κειμένων.

7. ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης

Ψαλμοί και ωδές, Αντίφωνα, Καθίσματα, Προζέιμενα, Αλληλουάρια, Πολυέλαιοι, Κοινωνικά, Αναβαθμοί, Εκλογές. Προέλευση και εξέλιξη του αρχαϊκού υμνολογίου. Το τροπάριο και τα είδη του. Κοντάκιο, κανών. Οι κυριότεροι υμνογράφοι και το έργο τους.

Επιστ. Συνεργάτης: Αρχιμ. Νικόδημος Σκρέττας-Πλεξίδας

Άσκηση στην ανάγνωση των λειτουργικών ύμνων

8. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος

Έκθεση περί των συγχρόνων αιρέσεων που δρουν στην Ελλάδα. Διδασκαλία αυτών και αναίρεση αυτών. Επιτόπιες επισκέψεις στους «ευκτήριους» οίκους αυτών.

9. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ Ι

Από τον πίνακα των επιλεγόμενων μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου για 3 Δ.Μ.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ (Πατρολογία 3) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Από τον 9ο αιώνα η Εκκλησία εισέρχεται σε μία περίοδο με τις διασπαστικές τάσεις των Δυτικών, την ιεραποστολική εξόρμηση προς τους Σλάβους, την άνθηση του μοναχισμού μαζί με το θρίαμβο της Ορθοδοξίας επί των εικονομάχων, το σχίσμα του 11ου αιώνας και τις συνακόλουθες ενωτικές απόπειρες, τον Ησυχασμό του 14ου αιώνας και τέλος με την Τουρκοκρατία και τη νέα κατάσταση ζωής και δράσης. Όλα αυτά παρουσιάζονται στις κύριες γραμμές και με τους μεγάλους εκπροσώπους της πατερικής θεολογίας.

2. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ (Πατρολογία 2)

Καθηγητής: Βασίλειος Φανουργάκης Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Ο βίος, τα συγγράμματα, η διδασκαλία και εν γένει δραστηριότης των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων από το σχίσμα μέχρι σήμερα. Φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα της χριστιανικής γραμματείας της περιόδου αυτής.

3. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Αναπλ. καθηγητής: Θεολόγος Αλιπράντης Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Παλαιολόγειος Τέχνη. Μεταβυζαντινή Τέχνη

4. ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ. ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3
Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος

Ίδρυση και έκθεση της πορείας του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών και παρακολούθηση των διμερών διαλόγων. Ιστορική ανάπτυξη των διορθόδοξων σχέσεων στον τομέα μας και έξαρση του σκοπού αυτών. "Ανακαίνιση" της Ορθοδοξίας και προώθηση του διαλόγου.

5. ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Καθηγητής: Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζησιούλας

Συστηματική έκθεση των κυριότερων δογμάτων της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Πηγές του δόγματος. Δογματικά και συμβολικά βιβλία. Τριαδολογία.

6. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Επίκ. καθηγήτρια: Δέσπω Διάλιου Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Συστηματική ερμηνεία των Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας των τριών πρώτων Οικ. Συνόδων, ήτοι Ερμηνεία των Συμβόλων, της Εκθέσεως των Διαλλαγών του 433 και των κανόνων δογματικού ενδιαφέροντος των τριών πρώτων Οικ. Συνόδων.

7. ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ 2 (Θεωρία του κηρύγματος) Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης

Είδη του κηρύγματος. Μορφή του κηρύγματος. Συγγραφή και εκφώνηση του κηρύγματος. Ασκήσεις στην Ομιλητική.

8. ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος

Μελέτη του βίου των αγίων και των συναφών προβλημάτων. Εξέταση των φιλολογικών και λειτουργικών πηγών. Θεολογική κατοχύρωση της τιμής των αγίων και οι εορτές αυτών. Σύνδεση της Αγιολογίας με το Εορτολόγιο της Ορθοδόξου Εκκλησίας, στο οποίο εκτίθενται οι δεσποτικές, θεομητορικές και εορτές των αγίων.

9. ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Χρίστος Βάντσος

Έννοια και σκοπός της ιεραποστολής, ιστορία και αναγκαιότητα αυτών. Ο ιεραπόστολος, πρότυπα και προσόντα αυτού. Το ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας, συμβολή λαϊκών και μοναχών σ' αυτό. Λατρεία και ιεραποστολή. Το ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας στην Αφρική, την Αλάσκα, την Ιαπωνία, την Κίνα, την Κορέα.

10. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ Ι

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του θερινού εξαμήνου για 3 Δ.Μ.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΤΕΡΩΝ (Πατρολογία 4) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής: Χρίστος Κριώνης
Ερμηνεία, σχολιασμός και θεολογική ανάλυση εκλεκτών κειμένων των Πατέρων της Εκκλησίας. Γλωσσική και φιλολογική ανάλυση πατερικών κειμένων.
2. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής: Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης
Παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της χριστιανικής Ηθικής σε σχέση με τη Φιλοσοφική Ηθική και της Ορθόδοξης Ηθικής σε σχέση με την Ηθική των ετεροδόξων. Θεμελιώνονται θεολογικά το Ορθόδοξο ήθος στην Τριαδολογία, τη Χριστολογία και την ενέργεια της Χάριτος του Αγίου Πνεύματος μέσα στην Εκκλησία και τη λατρευτική ζωή.
3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ (Ιστορία της Θείας Λατρείας) Ω.Δ. 4, Δ.Μ. 3
Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης
Εισαγωγή στη Λειτουργική. Πηγές της Λειτουργικής. Ιστορική εξέλιξη της Θ. Λατρείας. Λειτουργικοί τύποι της Ανατολής και της Δύσεως.
Επιστ. Συνεργάτης: Παναγιώτης Σκαλτσής
Διεξαγωγή Πρακτικής ασκήσεως Λειτουργικής
4. ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (Κανονικό Δίκαιο 2) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος
Εισαγωγικά στην επιστήμη του Κανονικού Δικαίου. Εφαρμογές των πηγών του κανονικού Δικαίου.
5. ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (Κανονικό Δίκαιο 1) Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1
Λέκτωρ: Θεόδωρος Γιάγκου
Ανάλυση και παρουσίαση των Κανονικών Πηγών της Εκκλησίας, δηλ. των αρχαίων κανονικών και νομοκανονικών συλλογών, των μοναστηριακών τυπικών, των εξομολογηταρίων, των συλλεκτικών κανονικών έργων, των συλλογών της Τουρκοκρατίας κ.άλ.
6. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3
Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος
Εισαγωγικά στην επιστήμη της Ποιμαντικής. Γενική Ποιμαντική, δηλ. η Θεολογία της Ποιμαντικής. Τα σύγχρονα γενικά πλαίσια και οι μέθοδοι

του ποιμαντικού έργου. Τα της προσωπικότητας του ποιμένου και περί του ποιμνίου. Ειδική Ποιμαντική, δηλ. το αγιαστικό, το διδακτικό και το διοικητικό έργο του Ποιμένου.

7. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ 1 (Γενική Παιδαγωγική) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Χρίστος Βάντσος

Ιστορία της παιδαγωγικής. Σχέση της παιδαγωγικής προς άλλες ανθρωπολογικές επιστήμες και τη Θεολογία. Έννοια της αγωγής, μόρφωση και μορφωτικά αγαθά. Περιβάλλον και αγωγή. Μάθηση, διδασκαλία. Ψυχολογία του εφήβου και γνωρίσματα της εφηβείας. Επαγγελματική εκπαίδευση.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου για 6 Δ.Μ.

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζησιούλας

Χριστολογία-- Ανθρωπολογία--Εσχατολογία

- 2 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Επίκ. καθηγητρια: Δέσπω Λιάλιου Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Συστηματική ερμηνεία των Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων της Ορθόδοξης Εκκλησίας των Δ', Ε, ΣΤ', Ζ' Οικ. Συνόδων, ήτοι Ερμηνεία των Όρων και των κανόνων δογματικού ενδιαφέροντος των αντιστοίχων Οικ. Συνόδων.

3. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής: Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Με βάση τη διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας και στο πλαίσιο του σωτηριώδους σχεδίου της Θείας Οικονομίας αντιμετωπίζονται συγκεκριμένα ηθικά προβλήματα.

4. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Ιωάννης Φουντούλης

Εισαγωγή στο Βυζαντινό Λειτουργικό τύπο. Η Θεία Λειτουργία. Βάπτισμα, χειροτονίες, μετάνοια, ευχέλαιο, γάμος, αγιασμοί, εγκαίνια ναού, νεκρώσιμες ακολουθίες.

Επιστ. Συνεργάτης Νικόδημος Σκρέττας

Διεξαγωγή πρακτικής ασκήσεως Λειτουργικής.

5. ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (Κανονικό Δίκαιο 2) Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος

Το πολίτευμα της Εκκλησίας. Η εξουσία, η διοίκηση στην Εκκλησία, ο βίος αυτής. Οι θεσμοί διοικήσεως του οικουμενικού Πατριαρχείου και η καταστατική νομοθεσία της Εκκλησίας στην Ελληνική επικράτεια.

6. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος

Ασκήσεις Ποιμαντικής με επισκέψεις σε φιλανθρωπικά ιδρύματα και ναούς. Η διαδικασία του μαθήματος θα γίνεται σε συνεργασία με τον **Λέκτορα πρώτοπρ. Αθανάσιο Γκίκα.**

7. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ 2 (Ειδική διδακτική του μαθήματος των θρησκευμάτων)

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Αναπλ. καθηγητής (του τμήματος Θεολογίας) Χρίστος Βασιλόπουλος.

Θρησκευτική αγωγή. Διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών στη Μέση Εκπαίδευση και σκοπός αυτής. Ο Θεολόγος. Περιεχόμενο του μαθήματος. Μέθοδος διδασκαλίας.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του θερινού εξαμήνου για 6 Δ.Μ.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ 4

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης

Επιστ. Συνεργάτες: Αρχιμανδρίτης Νικόδημος, Σκρέττας - Πλεξίδας, Παναγιώτης Σκαλτσής

Α' Τέλεση λειτουργιών: Χρυσοστόμου και Βασιλείου (μ' όλες τις παραλλαγές τους), Αποστολικών Διαταγών, Ιακώβου, Μάρκου, Γρηγορίου, Βυζαντινής και Ιεροσολυμητικής προηγησμένης, Ρωμαϊκής, Αρμενικής. **Τέλεση Ακολουθιών:** Εσπερινού, Ορθρου, Αγρυπνίας, Μεγάλου και Μικρού Αποδείπνου, Ωρών, Παννυχίδος, Τριθέκτης, Αγιασμού, Ευχελαίου, Ακαθίστου, Μ. Κανόνος.

Β' Κήρυγμα από τους φοιτητές του τελευταίου έτους σπουδών, όλων των ομιλητικών ειδών (κατωτέρα ομιλία, ανωτέρα ομιλία, λόγος) και από όλα τα θέματα (ευαγγελίων, αποστόλων, Παλαιάς Διαθήκης, Θ. Λατρείας κ. τ. λ.)

Γ' Στα πλαίσια των ασκήσεων Λειτουργικής και Ομιλητικής, πραγματοποιούνται και υποχρεωτικές εκπαιδευτικές ασκήσεις σε Μητροπόλεις και Ενορίες της Ελλάδος, για τη μελέτη της λειτουργικής τους ζωής.

Οι ακολουθίες γίνονται κάθε Πέμπτη 8-10 π. μ. και συμμετέχουν όλα τα μέλη του διδακτικού προσωπικού και όλοι οι φοιτητές του Τμήματος.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Ελεύθερα μαθήματα σχεδίου

Βυζαντινής ζωγραφικής και μωσαϊκών

Διοργάνωση

Από τον Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

Διδάσκουν

Οι ζωγράφοι

Δημήτριος Κατσίκας

Τρύφων Τσομπάνης

Τα μαθήματα μπορούν να παρακολουθήσουν οι φοιτητές του Τμήματος Ποιμαντικής. Είναι ελεύθερα και εκτός προγράμματος.

ΙΒ'. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 1

Γενικές διατάξεις

Το Τμήμα Ποιμαντικής της Θεολογικής Σχολής οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1993-94 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 12 του ν. 2083/1992.

Άρθρο 2

Αντικείμενο - Σκοπός

1. Αντικείμενα του Π.Μ.Σ. είναι:

- α) Αγία Γραφή
- β) Πατερική Γραμματεία και θεολογία
- γ) Ιστορία της Εκκλησίας
- δ) Δογματική Θεολογία, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις
- ε) Λειτουργική
- στ) Χριστιανική Αρχαιολογία και Τέχνη
- ζ) Κανονικό Δίκαιο
- η) Χριστιανικός βίος και ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας

Η αρμοδιότητα των Τομέων του Τμήματος Ποιμαντικής για τη διδασκαλία των ανωτέρω αντικειμένων ορίζεται από τον κανονισμό λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

2. Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι ο ειδικός καταρτισμός πτυχιούχων των Τμημάτων των Θεολογικών Σχολών στην έρευνα Θεολογικών και Εκκλησιαστικών θεμάτων για να καταστούν ικανοί προς περαιτέρω ακαδημαϊκή εξέλιξη και στελέχωση της Εκκλησίας και της Θεολογικής Παιδείας και εξειδικευμένη ερευνητική στήριξη υπηρεσιών και ιδρυμάτων.

Άρθρο 3

Μεταπτυχιακοί τίτλοι

Το Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ποιμαντικής απονέμει:

1. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στους εξής κλάδους:

- α) Αγία Γραφή και Πατερική Γραμματεία
- β) Ιστορία της Εκκλησίας και Δογματική
- γ) Λειτουργική - Χριστιανική Αρχαιολογία και Τέχνη
- δ) Κανονικό Δίκαιο και Ποιμαντική

2. Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ. Δ.) θεολογίας, το οποίο είναι ενιαίο και ανεξάρτητο από την ειδίκευση.

Άρθρο 4

Κατηγορίες Πτυχιούχων

1. Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των τμημάτων των Ορθόδοξων θεολογικών σχολών των ΑΕΙ της ημεδαπής και των αντιστοιχών τμημάτων και σχολών της αλλοδαπής. Κριτήρια του θα συνεκτιμώνται για την εγγραφή φοιτητών στο Π.Μ.Σ. είναι τα προβλεπόμενα από την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν.2083/1992, κατά το εξής ποσοστό εκτίμησης:

- α) Γενικός βαθμός του πτυχίου (20%)
- β) Μέσος όρος των προπτυχιακών βαθμών ειδίκευσης (30%)
- γ) Τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα (5%)
- δ) Προφορική συνέντευξη (25%)

ε) Γνώση ξένης γλώσσας σε επίπεδο LOWER, πιστοποιούμενη με κατάθεση τίτλου σπουδών ή συναγόμενη από πιστοποιητικά σπουδών σε ξένα πανεπιστήμια (20%)

2. Η επιλογή των φοιτητών γίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή, που είναι οκταμελής· αποτελείται από μέλη ΔΕΠ (δύο από κάθε Τομέα) που ορίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος από 1-15 Οκτωβρίου. Η διαδικασία επιλογής και επικύρωσης γίνεται μέσα στο διάστημα 15-30 Οκτωβρίου.

Τα μαθήματα του μεταπτυχιακού τίτλου αρχίζουν την 1η Νοεμβρίου.

Άρθρο 5

Κύκλοι Σπουδών. Χρονική διάρκεια

1. Το Π.Μ.Σ. χωρίζεται σε δύο κύκλους.

Ο πρώτος κύκλος χορηγεί το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης και ο δεύτερος το Διδακτορικό Δίπλωμα.

2. Η χρονική διάρκεια για την απονομή κατά το άρθρο 3 τίτλων ορίζεται για το μεν Μ.Δ.Ε. σε τέσσερα (4) εξάμηνα για δε το Δ.Δ. σε τέσσερα (4) εξάμηνα επί πλέον.

Απαραίτητη προϋπόθεση για εγγραφή στον κύκλο που οδηγεί σε Δ.Δ. είναι η κατοχή του Μ.Δ.Ε., που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εκπόνηση Δ.Δ.

Άρθρο 6

Πρόγραμμα Μαθημάτων

1. Για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ο φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει και να εξετασθεί με επιτυχία σε δεκαέξι (16) εξαμηνιαία μεταπτυχιακά μαθήματα [σύνολο τριάντα δύο (32) διδακτικές μονάδες, δηλαδή οκτώ (8) διδακτικές μονάδες σε κάθε εξάμηνο] και να συγγράψει τη διπλωματική εργασία ειδίκευσης, το θέμα της οποίας ορίζεται στην αρχή του τρίτου εξαμήνου.

Η διπλωματική εργασία υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος σε επτά (7) αντίτυπα με σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητού. Βαθμολογείται από τριμελή επιτροπή, που αποτελείται από τον επιβλέποντα καθηγητή και δύο άλλα μέλη ΔΕΠ του ίδιου ή συγγενούς γνωστικού αντικείμενου με το αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας. Η ως άνω επιτροπή ορίζεται από την Συντονιστική Επιτροπή.

Ο βαθμός του Μ.Δ.Ε. εξάγεται από το μέσο όρο του βαθμού της διπλωματικής εργασίας και του μέσου όρου του βαθμού των μαθημάτων.

Η κλίμακα βαθμολογίας είναι από μηδέν έως δέκα (0-10), με προαγωγίμο βαθμό το έξι (6).

Οι Τομείς του Τμήματος προσφέρουν υποχρεωτικά κάθε εξάμηνο τουλάχιστον τέσσερα (4) μεταπτυχιακά μαθήματα για κάθε ειδίκευση. Οι φοιτητές μπορούν, με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ και έγκριση της Συντονιστικής Επιτροπής να παρακολουθήσουν μέχρι τέσσερα (4) συνολικά (ένα ανά εξάμηνο) μεταπτυχιακά μαθήματα ειδίκευσης σε άλλους κλάδους του Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου ή άλλων ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της ημεδαπής και της αλλοδαπής. Ο αριθμός των μαθημάτων αυτών μπορεί να ανέλθει και σε οκτώ (8), εφ' όσον ζητηθεί από το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ και εγκριθεί από τη Συντονιστική Επιτροπή.

Κάθε μεταπτυχιακό μάθημα περιλαμβάνει δύο (2) εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας, που αντιστοιχούν σε δύο (2) δ.μ. Η παρακολούθηση των μαθημάτων από τους φοιτητές είναι υποχρεωτική. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα ορίζεται από τον διδάσκοντα ο οποίος οργανώνει γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή στηρίζεται σε γραπτές εργασίες και στη συμμετοχή του φοιτητή σε ερευνητικές δραστηριότητες του Τομέα.

Η εξεταστική περίοδος διαρκεί δύο (2) εβδομάδες και συμπίπτει με το τέλος του μεταπτυχιακού εξαμήνου (τέλος Φεβρουαρίου και τέλος Ιουνίου). Δεν υπάρχει επαναληπτική εξέταση.

Αν κάποιος φοιτητής αποτύχει σε οποιοδήποτε μεταπτυχιακό μάθημα, υποχρεώνεται να παρακολουθήσει το ίδιο ή άλλο στην περίπτωση αυτή και με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ, η Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. μπορεί να επιτρέψει στο φοιτητή που απέτυχε σε κάποιο μάθημα να αυξήσει τον αριθμό μαθημάτων κατά το επόμενο εξάμηνο ή να το μεταφέρει στο τέλος.

Μετά την πάροδο (8) εξαμήνων από την ημερομηνία εγγραφής του, ο φοιτητής, ο οποίος δεν έχει αποκτήσει Μ.Δ.Ε. διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

2. Κατά τη διάρκεια της φοίτησής του στον διδακτορικό κύκλο ο φοιτητής δεν παρακολουθεί μαθήματα. Είναι, όμως, υποχρεωτική η διαρκής επαφή με την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή και ιδιαίτερα με το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ.

Μετά την πάροδο (12) εξαμήνων από την ημερομηνία εγγραφής του, φοιτητής, ο οποίος δεν έχει καταθέσει τη διατριβή του, διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

3. Μεταπτυχιακοί φοιτητές και των δύο κύκλων προσλαμβάνονται από το Τμήμα Ποιμαντικής με ωριαία αντιμισθία για να επικουρούν τα μέλη ΔΕΠ στην άσκηση των φοιτητών, τη διεξαγωγή φροντιστηρίων, ερευνητικών δραστηριοτήτων, εποπτεία εξετάσεων.

Η σχετική δαπάνη βαρύνει τον προϋπολογισμό του Α.Π.Θ. (βλ. άρθρο 28 παρ. 7 του Ν.2083/92). Οι φοιτητές του Π.Μ.Σ. δεν καταβάλλουν δίδακτρα.

4. Τα μαθήματα που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής κατά κλάδο ειδίκευσης είναι τα εξής:

Ι. ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ "ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ"

Α' Εξάμηνο

	ΩΡ.	Δ.	Δ.Δ.
ΑΓ1. Παλαιά Διαθήκη (εισαγωγικά προβλήματα)	2		2
ΑΓ2. Καινή Διαθήκη (εισαγωγικά προβλήματα-παράδοση κειμένου)	2		2
ΠΓ1. Πατερική Γραμματεία (εισαγωγικά προβλήματα-γλώσσα-παράδοση κειμένου-εκδόσεις)	2		2
ΠΓ2. Πατερική Γραμματεία (ειδικά θέματα από τη γραμματεία των Αποστολικών Πατέρων και Απολογητών)	2		2

Β' Εξάμηνο

ΑΓ3. Παλαιά Διαθήκη (ερμηνεία-θεολογικά προβλήματα)	2		2
ΑΓ4. Καινή Διαθήκη (ερμηνευτικά θέματα)	2		2
ΠΓ3. Πατερική Γραμματεία (ειδικά θέματα από τη Γραμματεία των Γ'-Δ' αιώνος)	2		2
ΠΓ4. Παλαιογραφία και ανάγνωση χειρογράφων	2		2

Γ' Εξάμηνο

ΑΓ5. Καινή Διαθήκη (θεολογικά προβλήματα)	2		2
ΠΓ5. Θέματα Πατερικής Θεολογίας	2		2
ΠΓ6. Πατερική Γραμματεία (ειδικά θέματα από τη Γραμματεία μετά τη σύνοδο της Χαλκηδόνας)	2		2
ΘΡ1. Χριστιανισμός και θρησκευματα. Θέσεις Αγίας Γραφής και Πατέρων της Εκκλησίας.	2		2

Δ' Εξάμηνο

ΑΓ6. Θεολογία της Καινής Διαθήκης	2		2
-----------------------------------	---	--	---

ΠΓ7. Θέματα Πατερικής Θεολογίας	2	2
ΠΓ8. Μελέτη Πατερικών κειμένων	2	2
ΕΠ1. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου κλάδου του Π.Μ.Σ.	2	2

II. ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ"

A' Εξάμηνο

	ΩΡ.	Δ.	Δ.Δ.
ΙΕ1. Εισαγωγικά θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας	2		2
ΔΘ1. Ιστορία των Οικουμενικών Τοπικών Συνόδων (1-20ου αιώνα)	2		2
ΔΘ2. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων (από την Εικονομαχία στον Άγιο Φώτιο)	2		2
ΔΘ3. Θέματα Ερμηνείας των Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας (Ενδημούσα Σύνοδος 448)	2		2

B' Εξάμηνο

ΙΕ2. Ιστορικοί σταθμοί των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών (Οικουμενικό Πατριαρχείο-Πρεσβυγενή Πατριαρχία Ανατολής, Νεώτερα Πατριαρχία, Αυτοκέφαλες Εκκλησίες, Αυτόνομες Αρχιεπισκοπές και Μητροπόλεις)	2		2
ΙΕ3. Ιστορικοί σταθμοί των άλλων Εκκλησιών και Ομολογιών Ανατολής-Δύσης	2		2
ΔΘ4. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων (από τον Άγιο Φώτιο στον Άγιο Γρηγόριο Παλαμά)	2		2
ΔΘ5. Θέματα Ορθοδόξου Δογματικής (Χριστολογία)	2		2

Γ' Εξάμηνο

ΙΕ3. Ειδικά θέματα Βαλκανικής Ορθοδοξίας	2		2
ΙΕ4. Ειδικά θέματα Ορθοδοξίας Ανατ. Ευρώπης και Υπερκαυκασίας	2		2
ΔΘ6. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων (Ομολογίες Τουρκοκρατίας)	2		2
ΔΘ7. Θέματα Ερμηνείας των Δογματικών και Συμβολικών κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας (Τοπικές Σύνοδοι του 14ου αι.)	2		2

Δ' Εξάμηνο

ΙΕ5. Ορθοδοξία-Γένος-Παιδεία-Πολιτισμός (Ειδικά θέματα)	2		2
ΙΕ6. Άγιον Όρος-Οικουμενική Ορθοδοξία (Ειδικά θέματα)	2		2
ΔΘ8. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων (Τοπικές σύνοδοι της			

Τουρκοκρατίας	2		2
ΔΘ9. Θέματα Ορθοδόξου Δογματικής (Πνευματολογία-Εκκλησιολογία)	2		2

III. ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ "ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ"

A' Εξάμηνο

	ΩΡ.	Δ.	Δ.Δ.
ΚΔ1. Καταστατικοί Χάρται της Εκκλησίας Α'	2		2
ΠΜ1. Η περί ενστίκτων διδασκαλία του S. FREUD και η θρησκευτικότητα του ανθρώπου	2		2
ΚΔ2. Λειτουργικοκανονικά θέματα	2		2
ΠΜ2. Θέματα Ηθικής (Η εν Χριστώ ζωή κατά τους Πατέρες της Εκκλησίας)	2		2

B' Εξάμηνο

ΚΔ3. Καταστατικοί Χάρται της Εκκλησίας Β'	2		2
ΠΜ3. Η περί κοινωνικότητας διδασκαλία του A. ADLER και η θρησκευτικότητα του ανθρώπου	2		2
ΚΔ4. Μοναστηριακά τυπικά και μοναχικοί κανόνες	2		2
ΠΜ4. Θέματα Ηθικής (Σύγχρονα θέματα Ηθικής)	2		2

Γ' Εξάμηνο

ΚΔ5. Ειδικά θέματα Κανονικού Δικαίου Α'	2		2
ΠΜ5. Η περί αρχετύπων διδασκαλία του JUNG και η θρησκευτικότητα του ανθρώπου	2		2
ΚΔ6. Νομοκανονικές συλλογές	2		2
ΕΠ1. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου κλάδου του Π.Μ.Σ.	2		2

Δ' Εξάμηνο

ΚΔ7. Ειδικά θέματα Κανονικού Δικαίου Β'	2		2
ΠΜ6. Η περί λογοθεραπείας διδασκαλία του V. FRANKL και η περί λόγου διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας	2		2
ΠΜ7. Η επιστήμη της θεολογίας στην υπηρεσία της Εκκλησίας	2		2
ΕΠ2. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου κλάδου του Π.Μ.Σ.	2		2

IV. ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ "ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ - ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ"

A' Εξάμηνο

	ΩΡ.	Δ.	Δ.Δ.
ΛΤ1. Ναός, σκευή, άμφια	2		2
ΑΤ1. Χριστιανική Μνημειακή Τοπογραφία Μακεδονίας-Θεσσαλίας-Ηπείρου	2		2

ΑΤ2. Γλυπτός διάκοσμος της παλαιοχριστιανικής Βασιλικής	2	2
ΕΠ1. Επιλογή ενός μαθήματος από άλλο κλάδο του Π.Μ.Σ.	2	2

Β' Εξάμηνο

ΑΤ2. Σύγχρονα λειτουργικά θέματα	2	2
ΑΤ3. Εικονογραφία της Θεοτόκου	2	2
ΑΤ4. Αρχιτεκτονική των Βυζαντινών ναών. (Πρωτοβυζαντινή-Μεσοβυζαντινή και Υστεροβυζαντινή περίοδος)	2	2
ΕΠ2. Επιλογή ενός μαθήματος από άλλο κλάδο του Π.Μ.Σ.	2	2

Γ' Εξάμηνο

ΑΤ3. Εορτολόγιο	2	2
ΑΤ5. Εικονογραφικοί κύκλοι Αγίων	2	2
ΑΤ6. Κρητικοί ζωγράφοι	2	2
ΕΠ3. Επιλογή ενός μαθήματος από άλλο κλάδο του Π.Μ.Σ.	2	2

Δ' Εξάμηνο

ΑΤ4. Ευχολόγιο	2	2
ΑΤ7. Το εικονογραφικό πρόγραμμα στη διακόσμηση των ναών ο ευχαριστιακός κύκλος και ο κύκλος των παθών του Χριστού	2	2
ΑΤ8. Το Δωδεκάορτον	2	2
ΕΠ4. Επιλογή ενός μαθήματος από άλλο κλάδο του Π.Μ.Σ.	2	2

5) Το Π.Μ.Σ. του Τμήματος μπορούν να παρακολουθούν και φοιτητές Π.Μ.Σ. άλλων Τμημάτων.

Άρθρο 7

Αριθμός εισακτέων

1α. Ο αριθμός εισακτέων στο Π.Μ.Σ. ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε είκοσι πέντε (25) κατ' έτος.

β. Ο αριθμός των δυναμένων να παρακολουθήσουν κάθε ειδίκευση του άρθρου 3 δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των δέκα (10) κατ' έτος.

Άρθρο 8

Προσωπικό

1α. Τα μαθήματα που διδάσκονται στο Π.Μ.Σ. αναλαμβάνουν όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ποιμαντικής (21 μέλη ΔΕΠ).

β. Για τη διδασκαλία μαθημάτων του Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ποιμαντικής μπορεί να καλούνται ομότιμοι Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής.

γ. Μαθήματα του Προγράμματος μπορεί να ανατίθενται και σε επισκέπτες καθηγητές ή ειδικούς επιστήμονες με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

Άρθρο 9

Υλικοτεχνική Υποδομή

1. Για όλες τις ανάγκες λειτουργίας του Π.Μ.Σ. διατίθεται η υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος Ποιμαντικής, για τη βελτίωση της οποίας υποβλήθηκαν σχετικά αιτήματα στην Πρυτανεία του Α.Π.Θ. στο πλαίσιο του πακέτου Ντελόρ ΙΙ.

Άρθρο 10

Διάρκεια λειτουργίας

Το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών θα λειτουργήσει δέκα (10) έτη.

Άρθρο 11

Κόστος λειτουργίας

1. Το κόστος λειτουργίας του Π.Μ.Σ. σε ετήσια βάση είναι 10.000.000 δρχ. και περιλαμβάνει προμήθειες αναλωσίμων υλικών, γραφικής ύλης, απαραίτητων αναλωσίμων υλικών έρευνας (μικροφίλμ-φωτογραφικού υλικού, αντιγράφων, χειρογράφων).

Χρηματοδότηση εξόδων ασκήσεων των φοιτητών, πρόσκληση επιστημόνων για την οργάνωση ειδικών σεμιναρίων, διαλέξεων κλπ. ως και την πρόσληψη μεταπτυχιακών φοιτητών.

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ για δεκάχρονη λειτουργία του Π.Μ.Σ. 100.000.000

2. Πηγή χρηματοδότησης ΥΠΕΠΘ.

Άρθρο 12

Μεταβατικές διατάξεις

1. Μεταπτυχιακοί φοιτητές, οι οποίοι ενεγράφησαν μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 1992-93, συνεχίζουν τις μεταπτυχιακές τους σπουδές κατά τα μέχρι τώρα ισχύοντα. Οφείλουν όμως να ολοκληρώσουν την διαδικασία εκπόνησης της μεταπτυχιακής εργασίας εντός τεσσάρων ετών από την ισχύ της απόφασης αυτής. Σε αντίθετη περίπτωση χάνουν την ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή.

2. Για τους υποψήφιους διδάκτορες που άρχισαν την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής πριν από την ισχύ της απόφασης αυτής, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρ. 14 παρ. 1 του Ν. 2083/92. Οι υποψήφιοι αυτοί οφείλουν να ολοκληρώσουν την διαδικασία εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής εντός έξι (6) ετών από την ισχύ της απόφασης αυτής. Σε αντίθετη περίπτωση χάνουν την ιδιότητα του υποψήφιου διδάκτορα.

ΙΓ'. Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Από το ακαδημαϊκό έτος 1986-87 οι βιβλιοθήκες των σπουδαστηρίων της Θεολογικής Σχολής, που ήταν κατεσπαρμένες σ' όλο το κτίριό της, ενοποιήθηκαν σε μια ενιαία βιβλιοθήκη που λειτουργεί στο ισόγειο και τα υπόγεια της Σχολής. Για την εξυπηρέτηση των φοιτητών και των άλλων αναγνωστών λειτουργεί σ' αυτήν αναγνωστήριο όλες τις εργάσιμες ώρες.

Η διοίκηση της ενιαίας πλέον βιβλιοθήκης ασκείται από την Κοσμητεία με προσωρινή διοικούσα επιτροπή στην οποία συμμετέχουν:

Ο Κοσμήτωρ **Νικόλαος Ματσούκας**, καθηγητής, πρόεδρος.

Μέλη:

Η επίκ. καθηγήτρια του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας **Δέσπω Λιάλιου**.

Ο λέκτορας του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας **Θεόδωρος Γιαγκου**.

Ο καθηγητής του τμήματος Θεολογίας **Ιωάννης Πέτρου**.

Ο αναπλ. καθηγητής του Τμήμ. Θεολογίας **Μιλτιάδης Κωνσταντίνου**.

Η υπεύθυνη της βιβλιοθήκης: Βιολέττα Μαΐκαντή-Παλλίδου.

Ένας εκπρόσωπος των φοιτητών.

Προσωπικό της βιβλιοθήκης

1. Υπεύθυνη	Βιολέττα Μαΐκαντή- Παλλίδου
2. Ε.Δ.Τ.Π.	Κατερίνα Μπρανιώτου
3. Οι επί συμβάσει υπάλληλοι	Χρίστος Αρβανίτης Κυριακή Πάτκου Γεώργιος Τσιτσιλιάνος

Τηλ. της βιβλιοθήκης: 99-6690, 99-6691

Εκτός της βιβλιοθήκης λειτουργεί ανεξάρτητα απ' αυτή και το εργαστήριο Χριστιανικής Παιδαγωγικής.

Οι φοιτητές μπορούν να εργασθούν και στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, όπου λειτουργεί αναγνωστήριο, τμήμα δανεισμού, και υπάρχει δυνατότητα χρησιμοποίησεως του γενικού καταλόγου όλων των βιβλιοθηκών του Πανεπιστημίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α. ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Άρθρο 1

Διοίκηση της Βιβλιοθήκης

α) Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί με την εποπτεία πενταμελούς επιτροπής, που συγκροτείται από τον Κοσμήτορα, ένα μέλος του ΔΕΠ από κάθε Τμήμα, τον Διευθυντή της Βιβλιοθήκης και ένα φοιτητή.

β) Ο Διευθυντής προΐσταται του προσωπικού, που εργάζεται στη Βιβλιοθήκη, και κατευθύνει αυτό για την υλοποίηση των αποφάσεων της επιτροπής.

Άρθρο 2

Λειτουργία Αναγνωστήριου και Βιβλιοστασίου

α) Το αναγνωστήριο λειτουργεί όλες τις εργάσιμες ημέρες, πρωί και απόγευμα, για όλο το διδακτικό προσωπικό και τους φοιτητές της Σχολής.

β) Η είσοδος στο αναγνωστήριο και στο βιβλιοστάσιο ελέγχεται για όλους τους εξερχομένους, χωρίς εξαίρεση.

γ) Μέσα στο αναγνωστήριο δεν επιτρέπονται οι θόρυβοι και το κάπνισμα.

Άρθρο 3

α) Όλοι έχουν το δικαίωμα να εισέρχονται στους χώρους του βιβλιοστασίου και να παραμένουν σ' αυτούς τις εργάσιμες ώρες.

β) Όσοι εισέρχονται στους χώρους αυτούς υποχρεούνται να μην δημιουργούν προβλήματα στη λειτουργία τους.

Άρθρο 4

Δανεισμός βιβλίων

α) Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 τα βιβλία δανείζονται μέχρι δύο εβδομάδες. Με τη λήξη της προθεσμίας αυτής κάθε δανεισμένο βιβλίο επιστρέφεται υποχρεωτικώς.

β) Για το δανεισμό αυτό συντάσσεται κανονικό δελτίο δανεισμού εις διπλούν.

γ) Κάθε δύο εβδομάδες ο βιβλιοθηκάριος υποβάλλει στην επιτροπή διοίκησης της βιβλιοθήκης κατάσταση των καθυστερούντων την επιστροφή των βιβλίων.

δ) Ο δανεισμός μπορεί να παρατείνεται για άλλες δύο εβδομάδες με τις προϋποθέσεις:

1. Ότι το βιβλίο δεν έχει ζητηθεί εν τω μεταξύ από άλλον και

2. Ότι με τη λήξη της πρώτης προθεσμίας το ίδιο το βιβλίο προσκομίζεται στο βιβλιοθηκείο.

Προφορική ανανέωση του δανεισμού δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση. Παράταση της προθεσμίας δανεισμού σημειώνεται πάνω στο ίδιο δελτίο.

Άρθρο 5

α) Δεν δανείζονται:

1. Όλα τα βιβλία που βρίσκονται στο χώρο του αναγνώστη.
2. Τόμοι σειρών, εγκυκλοπαιδειών, λεξικών και περιοδικών που βρίσκονται στο βιβλιοστάσιο.
3. Βιβλία που έχουν εκδοθεί προ του 1900.
4. Τα πολύ φθαρμένα βιβλία.

β) Εξαίρεση της προηγούμενης παραγράφου επιτρέπεται:

1. Για να βγουν φωτοτυπίες. Στην περίπτωση αυτή δίδεται η ταυτότητα του δανειζομένου και η διάρκεια του δανεισμού δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις δύο ώρες, και εν πάση περιπτώσει το βιβλίο πρέπει να έχει επιστραφεί την ώρα που κλείνει η βιβλιοθήκη.

2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται ο δανεισμός των βιβλίων της προηγούμενης παραγράφου μόνο στο διδακτικό προσωπικό της Σχολής, μισή ώρα πριν από το βραδινό κλείσιμο της βιβλιοθήκης μέχρι την 9η π. μ. της επόμενης ή της πρώτης εργάσιμης ημέρας από την ημέρα δανεισμού. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται πρόχειρο δελτίο δανεισμού που καταστρέφεται με την επιστροφή.

3. Το χρονικό όριο που τίθεται για την επιστροφή στις δύο προηγούμενες περιπτώσεις είναι απαραίτητο.

γ) Σε περιπτώσεις που ανατίθενται από τα μέλη ΔΕΠ εργασίες σε φοιτητές, που απαιτούν τη χρήση μιας ορισμένης βιβλιογραφίας από πολλούς φοιτητές συγχρόνως, μπορούν τα μέλη του ΔΕΠ να γνωστοποιούν εγκαίρως στη βιβλιοθήκη την κατάσταση των βιβλίων που είναι απαραίτητα, γνωρίζοντας συγχρόνως και τη χρονική διάρκεια που θα απαιτηθεί. Στις περιπτώσεις αυτές τα βιβλία που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις εντάσσονται για το θέμα του δανεισμού, και μόνο για το προβλεπόμενο χρονικό όριο, στην περίπτωση των παραγράφων α' και β' του άρθρου αυτού.

Άρθρο 6

α) Ο υπάλληλος της βιβλιοθήκης έχει δικαίωμα και υποχρεώνεται να ζητά από το δανειζόμενο όλα στοιχεία θεωρεί απαραίτητα ως εγγύηση και για την εξασφάλιση της έγκαιρης επιστροφής (τηλέφωνο, διεύθυνση, ταυτότητα κ.λπ.)

β) Ο υπεύθυνος για την απώλεια βιβλίου υποχρεώνεται να το αντικαταστήσει αμέσως.

Άρθρο 7

Εφαρμογή του Κανονισμού

Η Κοσμητεία και η επιτροπή διοίκησης της βιβλιοθήκης έχουν δικαίωμα να καθορίζουν όλα τα πρόσφορα μέσα για την εφαρμογή του κανονισμού αυτού.

Άρθρο 8

α) Η παράβαση του κανονισμού επισύρει κυρώσεις, μέχρι και την απαγόρευση εισόδου στη βιβλιοθήκη για μικρό ή μεγάλο χρονικό διάστημα, που επιβάλλονται από τον Κοσμήτορα ή την Κοσμητεία.

β) Τα στοιχεία για την επιβολή κυρώσεων ανακοινώνονται στα Τμήματα και τη διεύθυνση της βιβλιοθήκης και φυλάσσονται στο αρχείο της Κοσμητείας.

Β. ΔΩΡΕΑΝ ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ Υπουργική απόφαση περί διανομής διδακτικών βιβλίων και βοηθημάτων

Άρθρο 8

Διανομή στους φοιτητές

1. Όλοι οι φοιτητές που εγγράφονται σε Α.Ε.Ι., είτε με εισαγωγικές είτε με μετεγγραφή, έχουν δικαίωμα να πάρουν δωρεάν τα διδακτικά βιβλία, τα βοηθήματα και τις πανεπιστημιακές παραδόσεις για τα μαθήματα που προβλέπονται από το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών για το εξάμηνο εγγραφής, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 22 του Ν. 2083/92. Δεν δικαιούνται δωρεάν διδακτικά βιβλία όσοι εγγράφονται για δεύτερο πτυχίο. Εξαιρούνται όσοι εγγράφονται με εξετάσεις από τα ΤΕΙ.

Το δικαίωμα της δωρεάν χορήγησης βιβλίων ακολουθεί το όριο εισοδήματος όπως εκάστοτε ισχύει για τις διάφορες κατηγορίες (Ν. 2083/92 άρθρο 22) και αποδεικνύεται από υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599 του φοιτητή και το εκκαθαριστικό σημείωμα της εφορίας του υπόχρεου υποβολής φορολογικής δήλωσης. Το σημείωμα αυτό ή νόμιμα επικυρωμένο αντίγραφο του επιδεικνύεται στη γραμματεία της Σχολής κατά την υποβολή της δήλωσης προτίμησης μαθημάτων, η οποία πρέπει να υποβάλλεται στη γραμματεία του τμήματος στην αρχή κάθε εξαμήνου (Ν. 2083/92, άρθρο 9, παρ. 4). Η δήλωση αυτή υποβάλλεται εις διπλούν και τα στοιχεία του εκκαθαριστικού σημειώματος (ΑΦΜ, αρμόδια ΔΟΥ και συνολικό δηλωθέν εισόδημα) σημειώνονται σε ειδικό τμήμα της που είτε υπάρχει στο έντυπο είτε τοποθετείται με σφραγίδα. Η ένδειξη «Δικαιούται δωρεάν χορήγηση συγγραμμάτων με την προϋπόθεση ότι δεν τα έχει ξαναπάρει» καταχωρείται στα δύο αντίτυπα, το ένα εκ των οποίων, νομίμως υπογεγραμμένο, παίρνει ο φοιτητής. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει εκκαθαριστικό σημείωμα, επειδή το εισόδημα είναι κάτω από το αφορολόγητο όριο, αυτό πρέπει να αποδεικνύεται με

σχετική βεβαίωση της οικείας Δ.Ο.Υ. ότι δεν έχει υποβληθεί δήλωση εισοδήματος από τον υπόχρεο.

Με το αντίγραφο αυτό ο φοιτητής μπορεί να παραλαμβάνει αμέσως τα δωρεάν βιβλία των μαθημάτων που είχε δηλώσει. Ο διανεμωμένος είναι υποχρεωμένος να ακυρώνει τα αντίτυπα αυτά με την ένδειξη «ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΕΚΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ» και να κρατά κατάσταση με τα στοιχεία των φοιτητών αυτών και μόνο, δεδομένου ότι οι υπόλοιποι φοιτητές δε δημιουργούν καμιά χρηματική απαίτηση. Συνιστάται όμως η μονογραφή των δηλώσεων για αποφυγή διπλής χορήγησης. Η απόδοση των χρημάτων που προκύπτουν από την πώληση βιβλίων που εξεδόθησαν από το ΑΕΙ θα γίνεται από το διανομέα στο ΑΕΙ εντός 30 ημερών από την ημερομηνία εξέτασης του αντίστοιχου μαθήματος με βάση τον εναπομείναντα αριθμό αντιτύπων. Για τις δόσοληψίες που αφορούν την περίπτωση αυτή εκδίδονται τα προβλεπόμενα από τον ΚΒΣ παραστατικά, τόσο από το ΑΕΙ όσο και από τον διανομέα. Τα χρήματα αυτά θα κατατίθενται στο φορέα 120 ΚΑΕ 1123 του ΑΕΙ και θα χρησιμοποιούνται ΑΕΙ για τις ανάγκες έκδοσης και διακίνησης των συγγραμμάτων.

Οι προαναφερθέντες φοιτητές έχουν δικαίωμα να συνεχίσουν να παίρνουν δωρεάν το αντίστοιχο διδακτικό υλικό σε καθένα από τα επόμενα εξάμηνα, για τα μαθήματα που δηλώνουν για κάθε εξάμηνο, εφόσον εξακολουθούν να πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 22 του Ν. 2083/92. Επίσης μπορούν να παραλάβουν δωρεάν βιβλία με την ίδια διαδικασία και δικαιούνται δωρεάν βιβλία φοιτητές άλλων τμημάτων του ίδιου ΑΕΙ τα οποία δεν περιλαμβάνουν το αντίστοιχο μάθημα στο ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών (μαθήματα «ελεύθερης επιλογής»), εφόσον το αντίστοιχο μάθημα υπάρχει στην προαναφερθείσα δήλωση.

Στην περίπτωση αυτή πρέπει να προσκομίζεται εφάπαξ και ιδιαίτερη βεβαίωση της γραμματείας του κάθε τμήματος προς το διανεμωτή το βιβλίο, ως δικαιολογητικό της διανομής.

2. Ο φοιτητής που παραλείπει να παραλάβει τα δωρεάν βιβλία και τα βοηθήματα στις προθεσμίες που ορίζονται από τον αρμόδιο φορέα χάνει το δικαίωμα αυτό.

3. Φοιτητής που πήρε δωρεάν μία φορά τα βιβλία, βοηθήματα ή πανεπιστημιακές παραδόσεις για συγκεκριμένο μάθημα, δεν έχει δικαίωμα να ξαναλάβει, εκτός από την περίπτωση που εγκρίθηκε νέα έκδοση.

4. Η τιμή πώλησης των βιβλίων στους μη δικαιουμένους δωρεάν χορήγησης φοιτητές δεν μπορεί να υπερβαίνει:

α) Την τιμή που κοστίζει στο ΥΠΕΠΘ, στην περίπτωση αγοράς από το εμπόριο, προσαυξημένη κατά δεκαπέντε στα εκατό (15%).

β) Στην περίπτωση που το βιβλίο εκδίδεται από το ΑΕΙ την τιμή κόστους προσαυξημένη κατά πενήντα στα εκατό (50%).

Γ. ΔΑΝΕΙΑ - ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Άρθρο 23 ν. 2083/1992

Σύστημα υποτροφιών και δανείων

1. Για τους προπτυχιακούς φοιτητές εισάγεται το σύστημα κρατικής μέριμνας, που περιλαμβάνει δύο κατηγορίες: υποτροφίες επίδοσης και υποτροφίες και δάνεια ενίσχυσης.

α) Οι υποτροφίες επίδοσης χορηγούνται με αποκλειστικό κριτήριο την πανεπιστημιακή επίδοση του φοιτητή, ως ακολούθως: Στον πρώτο κατά σειρά βαθμολογίας φοιτητή κάθε έτους σπουδών και κάθε τμήματος Α. Ε. Ι., το οποίο δεν έχει περισσότερους από εκατό (100) φοιτητές παρέχεται υποτροφία ποσού διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών και στον αμέσως επόμενο ποσό εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) δραχμών. Για τμήμα με περισσότερους από εκατό (100) φοιτητές το αντίστοιχο ακαδημαϊκό έτος παρέχεται ανά μία (1) υποτροφία ποσού εκατόν τριάντα χιλιάδων (130.000) δραχμών για κάθε πρόσθετη εκατοντάδα φοιτητών στον αμέσως επόμενο κατά σειρά βαθμολογίας φοιτητή. Σε περίπτωση ισοβαθμίας δύο φοιτητών η υποτροφία χορηγείται σε εκείνον, που έχει χαμηλότερο οικογενειακό εισόδημα.

β) Οι υποτροφίες και τα δάνεια ενίσχυσης χορηγούνται με πρώτο κριτήριο την οικονομική κατάσταση του φοιτητή και δεύτερο κριτήριο την επίδοσή του. Δικαιούχοι της υποτροφίας αυτής είναι οι φοιτητές, που δεν στεγάζονται στις Φοιτητικές Εστίες του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας ή των πανεπιστημίων, εφόσον:

i) Οι γονείς τους διαμένουν μονίμως σε τόπο, ο οποίος δεν συνδέεται με αστική συγκοινωνιακή γραμμή με την πόλη, όπου η έδρα του τμήματος στο οποίο φοιτούν και ii) το δηλούμενο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το όριο που τους παρέχει δικαίωμα να σιτίζονται δωρεάν, επιλέγονται δε ανάμεσα στους φοιτητές, οι οποίοι στη σειρά βαθμολογίας είναι αμέσως επόμενοι εκείνων που δικαιούνται υποτροφία επίδοσης. Σε περίπτωση ισοβαθμίας προηγείται το κριτήριο της οικονομικής κατάστασης.

Ο αριθμός των δικαιούχων ορίζεται σε έξι (6) για κάθε τμήμα, το οποίο εκατό (100) ή λιγότερους φοιτητές έχει το αντίστοιχο έτος σπουδών και αυξάνεται κατά έναν (1) για κάθε πρόσθετη εκατοντάδα φοιτητών προκειμένου για τμήματα με περισσότερους φοιτητές. Το ποσό της ενίσχυσης ορίζεται για κάθε φοιτητή σε εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) δραχμές, οι οποίες κατά το ήμισυ αποτελούν υποτροφία και το άλλο ήμισυ άτοκο χρηματικό δάνειο, που υποχρεώνεται ο φοιτητής να επιστρέψει σε μηνιαίες δόσεις ίσες με τον αριθμό των ετών δανειοδότησης επί δώδεκα (12). Η πρώτη δόση καταβάλλεται τον πρώτο μήνα μετά την παρέλευση δύο ετών από την ημέρα λήψης του πτυχίου ή, αν ο φοιτητής στρατευθεί αφού λάβει το πτυχίο του, ένα έτος μετά την εκπλήρωση των στρατιωτικών του υποχρεώσεων. Αν ο φοιτητής λάβει το πτυχίο του με το βαθμό άριστα, αποσβέννεται η υποχρέωσή του για επιστροφή του δανείου.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να αυξάνονται τόσο ο αριθμός των δικαιούχων φοιτητών και των δύο τούτων κατηγοριών της κρατικής μέριμνας, όσο και τα ποσά της υποτροφίας επίδοσης και της υποτροφίας και δανείου ενίσχυσης.

2. Η διάταξη αυτή ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1993, οπότε και καταργείται η διάταξη του άρθρου 29 παρ. 4 του ν. 1268/1982.

Δ. ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1. Άρθρο 24ν. 1268/1982

Πρόγραμμα σπουδών

1. Το πρόγραμμα σπουδών περιέχει του τίτλους των υποχρεωτικών και των κατ' επιλογή υποχρεωτικών μαθημάτων, το περιεχόμενό τους, τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, στις οποίες περιλαμβάνεται το κάθε μορφής επιτελούμενο διδακτικό έργο και τη χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων.

2. Το πρόγραμμα σπουδών προσαρμόζεται στον ελάχιστο δυνατό αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου, ο οποίος καθορίζεται για κάθε πτυχίο με Π. Δ. που εκδίδεται μετά από γνώμη του Ε. Σ. ΑΠ. και των σχολών και δεν μπορεί να είναι μικρότερος από οκτώ.

3. Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα περιλαμβάνει έναν αριθμό "διδακτικών μονάδων" (Δ.Μ.). Η Δ.Μ. αντιστοιχεί σε μια εβδομαδιαία ώρα διδασκαλίας επί ένα εξάμηνο, προκειμένου περί αυτοτελούς διδασκαλίας μαθήματος και σε μία μέχρι τρεις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας ή εξάσκησης επί ένα εξάμηνο για το υπόλοιπο εκπαιδευτικό έργο, σύμφωνα με σχετική απόφαση της Γ. Σ. τμήματος. Στο πρόγραμμα σπουδών περιέχεται και ο ελάχιστος αριθμός δ. μ., που απαιτείται για τη λήψη του πτυχίου.

4. Η κατανομή των εξαμηνιαίων μαθημάτων σε εξάμηνα είναι ενδεικτική και όχι υποχρεωτική για τους φοιτητές. Ανταποκρίνεται πάντως σε συνθήκες κανονικής φοίτησης, προσαρμοσμένης στον ελάχιστο δυνατό αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου και στην αλληλουχία των προαπαιτούμενων και των εξαρτημένων από προαπαιτούμενα μαθήματα.

5. Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα καλύπτουν τουλάχιστον το 1/4 του προγράμματος σπουδών.

6. Αρμόδια για την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών είναι η Γ. Σ. του τμήματος. Το πρόγραμμα σπουδών αναθεωρείται κάθε Απρίλιο. Ο πρόεδρος του τμήματος συγκροτεί επιτροπή προγράμματος από τα μέλη της γενικής συνελεύσεως του τμήματος με ετήσια θητεία, η οποία υποβάλλει σχετική εισήγηση στη Γ. Σ. του τμήματος, αφού προηγουμένως κωδικοποιήσει τις προτάσεις των τομέων.

7. Η απόφαση της Γ. Σ. τμήματος για το πρόγραμμα σπουδών κοινοποιείται στον Κοσμήτορα και στην Ε. Α. Γ. Ε. και δημοσιεύεται στον οδηγό σπουδών της σχολής και του τμήματος.

8. Στα προγράμματα σπουδών ενός τμήματος μπορούν να περιλαμβάνονται και μαθήματα που ανήκουν στο γνωστικό πεδίο τομέα άλλων τμημάτων της ίδιας ή άλλης Σχολής. Στην περίπτωση αυτή η ανάθεση διδακτικού έργου σε μέλη Δ. Ε. Π. του τομέα αυτού γίνεται με απόφαση της κοσμητείας ή του πρυτανικού συμβουλίου αντίστοιχα μετά από πρόταση των αντίστοιχων τμημάτων ή σχολών.

9. Η Γ. Σ. τμήματος μπορεί να αντικαταστήσει μέρος των κατ' επιλογή υποχρεωτικών μαθημάτων των τελευταίων δύο εξαμήνων πριν από το πτυχίο με ισότιμα προγράμματα εφαρμογών στο γνωστικό πεδίο του τμήματος σε σύνδεση με την παραγωγική διαδικασία, τα οποία μπορούν να επιλέγουν οι φοιτητές στη θέση των μαθημάτων αυτών.

Με την απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη του Ε. Σ. Α. Π. και των τμημάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες της οργάνωσης των προγραμμάτων αυτών, οι όροι της απασχόλησης των φοιτητών και της ενδεχόμενης αμοιβής τους, καθώς και οι μορφές συνεργασίας στα πλαίσια των προγραμμάτων αυτών με τους φορείς που μετέχουν στο Ε. Σ. Α. Π.

10. Για όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών καθορίζεται ο τομέας που έχει αρμοδιότητα για τη διδασκαλία του. Τα μαθήματα αυτά μπορούν να διδάσκονται από όλα τα μέλη του Δ. Ε. Π. του τμήματος.

11. Σε περίπτωση μαθήματος που διδάσκεται σε μεγάλα ακροατήρια επιδιώκεται η διαίρεση της αντίστοιχης τάξης σε τμήματα με μικρό αριθμό φοιτητών και η ανάθεση διδασκαλίας του μαθήματος για κάθε τμήμα σε ένα μέλος του Δ. Ε. Π. του αντίστοιχου τομέα. Τα μέλη του Δ. Ε. Π. που παίρνουν τέτοια ανάθεση, συγκροτούν την επιτροπή του μαθήματος με συντονιστή μέλος του Δ. Ε. Π. που κατέχει την ανώτατη βαθμίδα. Η επιτροπή του μαθήματος συντονίζει την ομοιομορφία της διδασκαλίας ως προς το περιεχόμενο και την έκταση της διδακτικής ύλης, των ασκήσεων και των εξετάσεων.

12. α) Με απόφαση της συγκλήτου είναι δυνατή η οργάνωση διασχολικών προγραμμάτων που οδηγούν σε ξεχωριστό πτυχίο. Η διδασκαλία κάθε διασχολικού προγράμματος ανατίθεται με μερική απασχόληση σε μέλη του Δ. Ε. Π., δύο ή περισσότερων τμημάτων του Α. Ε. Ι., ύστερα από πρόταση των Δ. Σ. των τμημάτων αυτών.

β) Με απόφαση της συγκλήτου ορίζεται πενταμελής διοικούσα επιτροπή από μέλη του Δ. Ε. Π. που συμμετέχουν στο διασχολικό πρόγραμμα, στην οποία ανήκει το τμήμα που έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο πρόγραμμα.

γ) Η διοικούσα επιτροπή έχει τις αρμοδιότητες του Δ. Σ. τμήματος, ενώ η σύγκλητος έχει τις αρμοδιότητες της Γ. Σ. τμήματος σε ό, τι αφορά το πρόγραμμα σπουδών, τη διανομή του διδακτικού έργου και την τοποθέτηση και καθορισμό καθηκόντων Ε. Μ. Υ.

11. Σε περίπτωση μαθήματος που διδάσκεται σε μεγάλα ακροατήρια επιδιώκεται η διαίρεση της αντίστοιχης τάξης σε τμήματα με μικρό αριθμό φοιτητών και η ανάθεση διδασκαλίας του μαθήματος για κάθε τμήμα σε ένα μέλος του Δ. Ε. Π. του αντίστοιχου τομέα. Τα μέλη του Δ. Ε. Π. που παίρνουν τέτοια ανάθεση, συγκροτούν την επιτροπή του μαθήματος με συντονιστή μέλος του Δ. Ε. Π. που κατέχει την ανώτατη βαθμίδα. Η επιτροπή του μαθήματος συντονίζει την ομοιομορφία της διδασκαλίας ως προς το περιεχόμενο και την έκταση της διδακτικής ύλης, των ασκήσεων και των εξετάσεων.

φοιτητών και η ανάθεση διδασκαλίας του μαθήματος για κάθε τμήμα σε ένα μέλος του Δ. Ε. Π. του αντίστοιχου τομέα. Τα μέλη του Δ. Ε. Π. που παίρνουν τέτοια ανάθεση, συγκροτούν την επιτροπή του μαθήματος με συντονιστή μέλος του Δ. Ε. Π. που κατέχει την ανώτατη βαθμίδα. Η επιτροπή του μαθήματος συντονίζει την ομοιομορφία της διδασκαλίας ως προς το περιεχόμενο και την έκταση της διδακτικής ύλης, των ασκήσεων και των εξετάσεων.

12. α) Με απόφαση της συγκλήτου είναι δυνατή η οργάνωση διασχολικών προγραμμάτων που οδηγούν σε ξεχωριστό πτυχίο. Η διδασκαλία κάθε διασχολικού προγράμματος ανατίθεται με μερική απασχόληση σε μέλη του Δ. Ε. Π., δύο ή περισσότερων τμημάτων του Α. Ε. Ι., ύστερα από πρόταση των Δ. Σ. των τμημάτων αυτών.

β) Με απόφαση της συγκλήτου ορίζεται πενταμελής διοικούσα επιτροπή από μέλη του Δ. Ε. Π. που συμμετέχουν στο διασχολικό πρόγραμμα, στην οποία ανήκει το τμήμα που έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο πρόγραμμα.

γ) Η διοικούσα επιτροπή έχει τις αρμοδιότητες του Δ. Σ. τμήματος. ενώ η σύγκλητος έχει τις αρμοδιότητες της Γ. Σ. τμήματος σε ό,τι αφορά το πρόγραμμα σπουδών, τη διανομή του διδακτικού έργου και την τοποθέτηση και καθορισμό καθηκόντων Ε. Μ. Υ.

γ) Η διοικούσα επιτροπή έχει τις αρμοδιότητες του Δ. Σ. τμήματος, ενώ η σύγκλητος έχει τις αρμοδιότητες της Γ. Σ. τμήματος σε ό,τι αφορά το πρόγραμμα σπουδών, τη διανομή του διδακτικού έργου και την τοποθέτηση και καθορισμό καθηκόντων Ε. Μ. Υ.

2. Άρθρο 25ν. 1268/1982

Κανονισμός σπουδών

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επομένου.

2. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο εξάμηνα.

3. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστο 13 πλήρεις εβδομάδες για

διδασκαλία και 2 για εξετάσεις.

4. Διακοπή του εκπαιδευτικού έργου, αλλά και της εν γένει λειτουργίας ενός Α. Ε. Ι., πέρα από τα προβλεπόμενα στο νόμο αυτό, είναι δυνατή μόνο με απόφαση της συγκλήτου και μόνο για εξαιρετικές περιπτώσεις.

5. Αν για οποιοδήποτε λόγο ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν είναι μικρότερος από τα 2/3 του προβλεπόμενου στο πρόγραμμα για τις εργάσιμες μέρες του αντίστοιχου εξαμήνου, το αντίστοιχο μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε.

6. Το πρώτο εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο εξάμηνο λήγει το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου. Οι ακριβείς ημερομηνίες καθορίζονται από τη σύγκλητο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με πρόταση της συγκλήτου ρυθμίζει την έναρξη και λήξη των δύο εξαμήνων εκτός των ημερομηνιών αυτών, ώστε να συμπληρωθεί ο αριθμός των εβδομάδων της παραγράφου 3.

7. Με τους εσωτερικούς κανονισμούς των Α. Ε. Ι. ορίζονται τα σχετικά με τη δυνατότητα οργάνωσης και λειτουργίας θερινών εξαμήνων για ταχύρρυθμη διδασκαλία ή συμπλήρωση ύλης εξαμήνου.

8. Η βαθμολογία του φοιτητή σε κάθε μάθημα καθορίζεται από το διδάσκοντα, ο οποίος υποχρεώνεται να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε θέματα ή εργαστηριακές ασκήσεις.

9. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα, ο φοιτητής υποχρεώνεται να το επαναλάβει κατά το επόμενο εξάμηνο.

10. Σε περίπτωση αποτυχίας σε κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα, ο φοιτητής υποχρεώνεται να το επαναλάβει σε επόμενα εξάμηνα ή να το αντικαταστήσει με άλλο κατ' επιλογή μάθημα.

11. Τα μαθήματα που χαρακτηρίζονται ως προαπαιτούμενα διδάσκονται και κατά τα δύο εξάμηνα του έτους.

12. Ο φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και παίρνει πτυχίο, όταν επιτύχει στα προβλεπόμενα μαθήματα και συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό διδακτικών μονάδων.

13. Τα σχετικά με τον τύπο των χορηγούμενων πτυχίων και με την καθομολόγηση των πτυχιούχων καθορίζονται στους εσωτερικούς κανονισμούς των Α. Ε. Ι.

Με τον ν. 1566/85 (αρθρ. 76 παρ. 1) κυρώθηκε η υπουργική απόφαση Φ 141.2/Β3/3781/84, που όριζε (αρθρ. 6) ότι:

2. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα, που δεν είναι προαπαιτούμενο άλλου, ο φοιτητής επαναλαμβάνει την παρακολούθηση του μαθήματος στο επόμενο εξάμηνο, εφόσον το μάθημα διδάσκεται και στο επόμενο εξάμηνο, διαφορετικά το επαναλαμβάνει στο μεθεπόμενο. Μετά

την επανάληψη του μαθήματος ο φοιτητής επαναλαμβάνει την εξέταση. Η ρύθμιση αυτή ισχύει και σε περιπτώσεις επανειλημμένων αποτυχιών.

3. Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα επιλογής, ο φοιτητής έχει την ευχέρεια είτε να αλλάξει μάθημα επιλογής, είτε να επαναλάβει την παρακολούθηση και εξέταση του μαθήματος, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.

4. Σε περίπτωση που το μάθημα δεν επαναλαμβάνεται στο επόμενο εξάμηνο και ο φοιτητής αποτύχει στις εξετάσεις, η αποτυχία του δεν οριστικοποιείται πριν του δοθεί η ευκαιρία να επαναλάβει την εξέταση στην περίοδο Σεπτεμβρίου.

Ε. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Για την υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών προβλέπει το Π. Δ. 327/83 (ΦΕΚ 117/7- 9-83, τ. Α').

προεδρικό διάταγμα υπ' αριθμό 327

Παροχή υγειονομικής περίθαλψης στους φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Άρθρο 1

Ποιοι δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη;

α) Υγειονομική περίθαλψη, ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή δικαιούνται οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, ημεδαποί ομογενείς και αλλοδαποί για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης που προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών ενός Τμήματος προσουξανόμενο κατά το ήμισυ. Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές των Α. Ε. Ι. για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης προσουξανόμενο κατά το ήμισυ.

β) Προκειμένου για το τελευταίο έτος σπουδών η περίθαλψη παρατείνεται και μετά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους μέχρι 31 Δεκεμβρίου για όσους δεν έχουν λάβει τον τίτλο σπουδών τους μέχρι τότε.

γ) Σε περίπτωση αναστολής της φοίτησης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 29 του Ν. 1268/82, η περίθαλψη παρατείνεται ανάλογα.

Άρθρο 2

Κάλυψη δαπανών

α) Η υγειονομική περίθαλψη που δικαιούνται οι φοιτητές που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρέχεται δωρεάν με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς των διατάξεων του παρόντος.

β) Η νοσηλεία των φοιτητών παρέχεται στη Ββ θέση που υπολογίζεται με βάση το τιμολόγιο που ισχύει κάθε φορά για τους δημοσίους υπαλλήλους.

γ) Οι δαπάνες της υγειονομικής περίθαλψης καλύπτονται από τον προϋπολογισμό των οικείων Α. Ε. Ι. ή της φοιτητικής Λέσχης των Α. Ε. Ι. ανάλογα.

Άρθρο 3

Εκλογή ασφαλιστικού φορέα

α) Σε περίπτωση που ο φοιτητής δικαιούται άμεσα ή έμμεσα περίθαλψη από άλλο ασφαλιστικό φορέα μπορεί να επιλέξει τον ασφαλιστικό φορέα που προτιμάει κάθε φορά με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλει στο οικείο Α. Ε. Ι.

β) Η δαπάνη θα βαρύνει τον ασφαλιστικό φορέα που έχει επιλέξει ο

φοιτητής.

γ) Σε περίπτωση που ο ασφαλιστικός φορέας που έχει επιλέξει ο φοιτητής καλύπτει μόνο τη Νοσοκομειακή και Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ή μέρος της δαπάνης νοσηλείας το οικείο Α. Ε. Ι. ή η Φοιτητική Λέσχη του Α. Ε. Ι. καλύπτει την υπόλοιπη δαπάνη σύμφωνα με το άρθρο 2.

Άρθρο 4

Δεν καλύπτονται οι δαπάνες για:

1. Ακουστικά βαρηκοΐας.
2. Στοιχειώδη φάρμακα.
3. Ιατρικά εργαλεία και όργανα.
4. Διορθωτικούς φακούς πάνω από το ποσό των 1.000 δρχ. και φακούς επαφής πάνω από το ποσό των 5.000 δρχ.
5. Σκελετό πάνω από το ποσό των 2.000 δρχ.
6. Καλλυντικά.
7. Λουτροθεραπείες.
8. Αμοιβή αποκλειστικής νοσοκόμου.
9. Πλαστικές εγχειρήσεις.

Άρθρο 5

Τρόπος παροχής υγειονομικής περίθαλψης

Η περίθαλψη παρέχεται μέσα στην Ελληνική Επιγράτεια και ειδικότερα:

α) Στους φοιτητές που βρίσκονται στην έδρα του οικείου Α. Ε. Ι. Σχολής ή Τμήματος.

β) Στους φοιτητές που μετέχουν σε Πανεπιστημιακές εκδρομές ή κάνουν πρακτική εξάσκηση ή εκπονούν πτυχιακή διατριβή εκτός της έδρας του οικείου Α. Ε. Ι., Σχολής ή Τμήματος στον τόπο που ασκείται ή εκπονεί διατριβή ή στον τόπο που έλαβε χώρα το περιστατικό.

γ) Στους φοιτητές που έχουν ανάγκη ειδικής θεραπείας και δεν μπορεί να τους παρασχεθεί στην πόλη που είναι η έδρα του οικείου Α. Ε. Ι., Σχολής ή Τμήματος ή στον τόπο της περίπτωσης β εκτός έδρας Α. Ε. Ι. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται γνωμάτευση του αρμόδιου γιατρού της Φοιτητικής Λέσχης του οικείου Α. Ε. Ι. ή του γιατρού της Υγειονομικής Υπηρεσίας του Α. Ε. Ι. ή του συμβεβλημένου με αυτό γιατρού και έγκριση του αρμόδιου Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος.

δ) Στους φοιτητές που βρίσκονται εκτός έδρας του οικείου Α. Ε. Ι., Σχολής ή Τμήματος και εφόσον το περιστατικό κρίνεται επείγον εκτός της έδρας του Α. Ε. Ι.

Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να γνωρίσει στην Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή στο αρμόδιο Δ. Σ. Τμήματος την κατάσταση μέσα στις δύο επόμενες εργάσιμες ημέρες.

Για την έγκριση της δαπάνης εκτός των άλλων δικαιολογητικών απαιτείται βεβαίωση γιατρού του Δημοσίου (Νοσοκομείου, αγροτικού Ιατρείου κτλ.), καθώς και έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της Φοιτητικής Λέσχης ή του αρμόδιου Δ. Σ. Τμήματος.

Άρθρο 6

Η υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών περιλαμβάνει:

1. Ιατρική εξέταση.
2. Νοσοκομειακή εξέταση.
3. Φαρμακευτική περίθαλψη.
5. Εξέταση στο σπίτι.
6. Τοκετούς.
7. Φυσιοθεραπεία.
8. Οδοντιατρική περίθαλψη.
9. Ορθοπαιδικά είδη.

Άρθρο 7

Ο φοιτητής που έχει ανάγκη ιατρικής περίθαλψης μπορεί να προσέρχεται καθημερινά τις εργάσιμες ημέρες και καθορισμένες εργάσιμες ώρες στα Ιατρεία της Φοιτητικής Λέσχης ή στο γιατρό της υγειονομικής υπηρεσίας του Α. Ε. Ι. ή στο συμβεβλημένο με αυτό γιατρό για να εξετασθεί, προσκομίζοντας το φοιτητικό βιβλιάριο περίθαλψης (Φ. Β. Π.)

Το Φοιτητικό Βιβλιάριο Περίθαλψης δίνεται στο σπουδαστή κατά την εγγραφή του στο Τμήμα με την επιφύλαξη του άρθρου 3, παρ. α.

Περιέχει το ονοματεπώνυμο, φωτογραφία του σπουδαστή, τον αριθμό Μητρώου, τον αριθμό ταυτότητας, τη θέση νοσηλείας και ολόκληρο τον κανονισμό νοσηλείας. Το Φ.Β.Π. ανανεώνεται κάθε χρόνο από τη γραμματεία του Τμήματος.

Άρθρο 8

Νοσοκομειακή περίθαλψη

1. Η νοσοκομειακή περίθαλψη παρέχεται στα νοσηλευτικά Ιδρύματα Ν. Π. Δ. Δ. και κατά προτίμηση στις Παν/κές Κλινικές.

Η περίθαλψη αυτή μπορεί να παρασχεθεί και σε νοσηλευτικά Ιδρύματα Ν. Π. Ι. Δ. ή σε Ιδιωτικές Κλινικές, σε περίπτωση που στα Ιδρύματα του Δημοσίου δεν λειτουργούν τμήματα ανάλογα προς την περίπτωση της ασθένειας ή από έλλειψη κλίνης, όταν το περιστατικό κρίθει επείγον. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλονται τα αντίστοιχα νοσήλια της θέσης Ββ σε Νοσηλευτικά Ιδρύματα.

2. Η εισαγωγή στα ανωτέρω Ιδρύματα γίνεται αφού προηγουμένα ο φοιτητής εφοδιαστεί με το ανάλογο εισιτήριο από το αρμόδιο γραφείο της Υγειονομικής Επιτροπής της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α. Ε. Ι.

Η διαδικασία αυτή μπορεί να παρακαμφθεί σε δύο περιπτώσεις:

α) Όταν η Υπηρεσία αργεί.

β) Όταν το περιστατικό θεωρείται επείγον.

3. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει μέσα σε δύο κατ' ανώτατο όριο εργάσιμες ημέρες από την εισαγωγή να ειδοποιηθεί η Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α. Ε. Ι. από τον ασθενή ή από κάποιον οικείο του ή από το Νοσηλευτικό Ίδρυμα προκειμένου ο αρμόδιος της Λέσχης ή του Α. Ε. Ι. να αποφανθεί για το επείγον της περίπτωσης.

Σε περίπτωση μη αναγγελίας και μη πιστοποίησης της αναγκαιότητας εισαγωγής του γιατρού της Φοιτητικής Λέσχης ή του γιατρού του οικείου Α. Ε. Ι., η δαπάνη θα βαρύνει εξ ολοκλήρου το φοιτητή.

Τα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων του φοιτητή ανακοινώνονται μόνο στον ίδιο ή και στους γονείς του φοιτητή μόνο σε περίπτωση κατά την οποία συναινεί και αυτός.

Άρθρο 9

Φαρμακευτική περίθαλψη

1. Οι συνταγές που αναγράφονται στο Φ. Β. Π. χορηγούνται από τους γιατρούς της Λέσχης ή τους γιατρούς του οικείου Α. Ε. Ι.

2. Από γιατρούς Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων.

3. Από Ιδιώτες γιατρούς.

Για τις περιπτώσεις 2 και 3 πρέπει μέσα σε δύο κατ' ανώτατο όριο εργάσιμες ημέρες από την έκδοση της συνταγής να θεωρηθεί αυτή από τον αρμόδιο γιατρό ή ελεγκτή γιατρό της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α. Ε. Ι., αλλιώς δεν είναι εκτελεστή.

Η συνταγή πρέπει να αναγράφει με σαφήνεια το ονοματεπώνυμο, το Τμήμα, τον αριθμό ειδικού μητρώου του φοιτητή, τη γνωμάτευση της πάθησης, την ημερομηνία, την υπογραφή και τη σφραγίδα του γιατρού.

Οι συνταγές εκτελούνται στα συμβεβλημένα με τα Α. Ε. Ι. Φαρμακεία. Με την παραλαβή των φαρμάκων ο ενδιαφερόμενος υπογράφει τη συνταγή.

Άρθρο 10

Παρακλινικές εξετάσεις

Γίνονται προκειμένου για φοιτητές Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκης στα Παν/κά εργαστήρια, όπου υπάρχουν, στα εργαστήρια της Φοιτητικής Λέσχης, όπου υπάρχουν, ή στα εργαστήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του Δημοσίου ή στα εργαστήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Ιδιωτικού δικαίου μετά από παραπομπή τους από την Υγειονομική υπηρεσία του Α. Ε. Ι.

Σε περίπτωση έλλειψης μέσων ή φόρτου εργασίας ή βλάβης κτλ. μπορούν οι εξετάσεις να γίνουν και σε ιδιωτικές κλινικές ή ιδιωτικά εργαστήρια μετά από παραπομπή από την Υγειονομική υπηρεσία του Α. Ε. Ι.

Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να αναφέρεται στο παραπεμπτικό και ο λόγος της άρνησης. Το επιστρεφόμενο παραπεμπτικό αντικαθίσταται με νέο από την Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α. Ε. Ι. Η πληρωμή γίνεται με βάση το τιμολόγιο Δημ. Υπαλλήλων.

Οι φοιτητές των άλλων Α. Ε. Ι. παραπέμπονται στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα Δημοσίου από την Υγειονομική υπηρεσία του οικείου Α. Ε. Ι.

Άρθρο 11

Εξέταση στο σπίτι

Όταν η κατάσταση του ασθενή καθιστά δυσχερή τη μετάβασή του στο ιατρείο, μπορεί να καλέσει κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες γιατρό της Φοιτητικής Λέσχης, ή του οικείου Α. Ε. Ι. στο σπίτι του. Ο γιατρός είναι υποχρεωμένος να επισκεφθεί την ίδια ημέρα τον ασθενή. Σε επείγουσα περίπτωση τον επισκέπτεται αμέσως. Αν ο γιατρός αδυνατεί να μεταβεί στον ασθενή ή η Υπηρεσία αργεί και εφόσον η κατάσταση του ασθενή δεν επιδέχεται αναβολή, ο ασθενής μπορεί να εισαχθεί στο εφημερεύον Νοσοκομείο ή Ιδιωτική Κλινική.

Στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 8 του ίδιου Διατάγματος.

Άρθρο 12

Τοκετοί

Σε περίπτωση φυσιολογικού τοκετού ή καισαρικής τομής, εκτός από την κάλυψη των δαπανών των προβλεπομένων από το άρθρο 2 του Δ/τος αυτού, παρέχεται στις φοιτήτριες και επίδομα τοκετού ίσο με το επίδομα που παρέχεται στους δημόσιους υπαλλήλους και με την προϋπόθεση ότι δεν παίρνει επίδομα ή βοήθημα από άλλη πηγή ή ίδια ή ο σύζυγός της.

Σε περίπτωση καισαρικής τομής ακολουθείται η διαδικασία της Νοσοκομειακής περίθαλψης.

Άρθρο 13

Φυσιοθεραπείες

Οι φυσιοθεραπείες εκτελούνται σε Φυσιοθεραπευτήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του Δημοσίου ή των Ν. Π. Ι. Δ. ύστερα από παραπομπή του ασθενή από την Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α. Ε. Ι. Σε περίπτωση που αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τους φοιτητές

τα Ιδρύματα του Δημοσίου, τότε οι φυσιοθεραπείες μπορούν να εκτελούνται και σε ιδιωτικές κλινικές ή ιδιωτικά φυσιοθεραπευτήρια. Στην περίπτωση αυτή αναγράφεται στο παραπεμπτικό ο λόγος της άρνησης για εκτέλεση της φυσιοθεραπείας.

Ο φοιτητής που έχει ανάγκη φυσιοθεραπείας από ατύχημα ή άλλη ασθένεια υποβάλλει στην Υγειονομική Υπηρεσία της Λέσχης ή του οικείου Α. Ε. Ι. αίτηση με σχετική γνωμάτευση του θεράποντα γιατρού.

Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων εξετάζονται από την Υγειονομική Υπηρεσία η οποία αποφαινεται σχετικά.

Άρθρο 14

Οδοντιατρική περίθαλψη

Η οδοντιατρική περίθαλψη παρέχεται: α) για τους μεν φοιτητές του Παν/μίου Θεσ/νίκης στα εργαστήρια του Οδοντιατρικού Τμήματος του Παν/μίου Θεσ/νίκης, β) για τους φοιτητές του Παν/μίου Αθηνών στο Οδοντιατρείο της Υγειονομικής Υπηρεσίας της Λέσχης.

Η περίθαλψη αφορά θεραπευτικές εργασίες και είναι ανάλογη με εκείνη των Δημόσιων Υπαλλήλων.

Οι υγειονομικές υπηρεσίες των ανωτέρω Ιδρυμάτων μπορούν να παρέμψουν τους φοιτητές σε ιδιώτη οδοντίατρο για περιπτώσεις εξαγωγής ή θεραπείας μολυσματικών παθήσεων του στόματος και όχι για προσθετικές εργασίες.

Για τους φοιτητές των άλλων Α. Ε. Ι. η οδοντιατρική περίθαλψη, όπως ανωτέρω, παρέχεται από ιδιώτη γιατρό κατά τις διατάξεις που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους.

Άρθρο 15

Ορθοπαιδικά είδη

Η δαπάνη για ορθοπαιδικά είδη καλύπτεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους και μόνο στην περίπτωση που η ανάγκη προέρχεται από ασθένεια ή ατύχημα.

Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής υποβάλλει αίτηση με σχετική γνωμάτευση ορθοπαιδικού γιατρού, η οποία εξετάζεται από την υγειονομική Υπηρεσία που αποφαινεται σχετικά.

Άρθρο 16

Υποχρεωτική υγειονομική εξέταση

Οι πρωτοεγγραφόμενοι και οι μετεγγραφόμενοι από το εξωτερικό φοιτητές υποχρεώνονται στις εξής ιατρικές εξετάσεις που παρέχονται δωρεάν

από την Υγειονομική Υπηρεσία του οικείου Α. Ε. Ι.

1. Ακτινολογική.
2. Παθολογική.
3. Δερματολογική.

Οι υπόλοιποι φοιτητές που ανανεώνουν με οποιοδήποτε τρόπο την εγγραφή τους, καθώς και οι μεταγραφόμενοι από άλλα Α. Ε. Ι. και οι κατατασσόμενοι πτυχιούχοι Ανωτέρων και Ανωτάτων Σχολών, υποβάλλονται κάθε χρόνο σε ακτινολογική μόνο εξέταση για την παρακολούθηση της υγείας τους.

Η εξέταση γίνεται για μεν τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκης από την Υγειονομική Υπηρεσία της Λέσχης των Ιδρυμάτων, για τους φοιτητές των άλλων Α. Ε. Ι. με παραπεμπτικό της Υγειονομικής Υπηρεσίας του οικείου Α. Ε. Ι. στα εξωτερικά Ιατρεία των Πανεπιστημιακών Κλινικών Ιδρυμάτων του δημοσίου ή Ν. Π. Ι. Δ.

Άρθρο 17

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις των φοιτητών που πάσχουν από σοβαρότερο νόσημα, η διάγνωση και η θεραπεία του οποίου δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα, ύστερα από γνωμάτευση καθηγητή ή Διευθυντή Κλινικής Παν/κών Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Δημοσίου και Ν. Π. Ι. Δ. και ύστερα από σχετική εισήγηση της Υγειονομικής Υπηρεσίας και σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος του οικείου Α. Ε. Ι. παραπέμπονται στην αρμόδια Επιτροπή του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας για την τελική έγκριση μετάβασης στο εξωτερικό.

Η σχετική δαπάνη νοσηλείας, έξοδα μετάβασης κτλ. του ασθενή και του συνοδού θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

ΣΤ. ΔΕΛΤΙΟ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΙΣΠΗΡΙΟΥ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Π. Δ. 265/85 (ΦΕΚ 99 τ. Α') στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές παρέχεται έκπτωση στην τιμή εισιτηρίου των οδικών, σιδηροδρομικών και αεροπορικών μέσων μαζικής μεταφοράς όταν μετακινούνται με αυτά στο εσωτερικό σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του Διατάγματος αυτού.

Στους δικαιούχους φοιτητές χορηγείται μετά την εγγραφή τους από την Γραμματεία του Τμήματος μέχρι να οργανωθούν οι φοιτητικές και σπουδαστικές λέσχες (των άρθρ. 20 παρ. 5 Ν. 1268/82 και παρ. 1 του Ν. 1404/83) δελτίο ειδικού εισιτηρίου (Δ. Ε. Ε.), το οποίο ισχύει για ένα ακαδημαϊκό έτος και είναι αυστηρά προσωπικό για το δικαιούχο. Η έκδοση νέου Δ.Ε.Ε.

σε περίπτωση απώλειας, κλοπής ή καταστροφής του για οποιοδήποτε λόγο, γίνεται μετά δύο μήνες από την ημέρα δήλωσης στη Γραμματεία της απώλειας, κλοπής ή καταστροφής για τη διενέργεια της σχετικής έρευνας.

Η έκπτωση παρέχεται στο δικαιούχο για όλο το ακαδημαϊκό έτος και για όσα έτη απαιτούνται για την κανονική διάρκεια σπουδών του προσυζητημένα κατά το ήμισυ.

Η έκπτωση που παρέχεται καθορίζεται στην τιμή που ισχύει κάθε φορά για το οικείο μεταφορικό μέσο ως εξής:

α) Στις αστικές συγκοινωνίες της πόλης που εδρεύει η Σχολή που φοιτά καθώς και στις αστικές συγκοινωνίες της υπόλοιπης χώρας 25%.

β) Στις οδικές υπεραστικές συγκοινωνίες που συνδέουν την έδρα της Σχολής που φοιτά ο δικαιούχος με τον τόπο μόνιμης κατοικίας του 50% και για τις υπόλοιπες υπεραστικές συγκοινωνίες της χώρας 25%.

γ) Στις σιδηροδρομικές συγκοινωνίες όλης της χώρας 50%.

δ) Στις ομαδικές μετακινήσεις (τουλάχιστο 15 ατόμων) με την Ολυμπιακή Αεροπορία στο εσωτερικό 25% του εκδρομικού ναύλου της Ολυμπιακής Αεροπορίας.

Δεν δικαιούνται της παροχής έκπτωσης εισιτηρίου οι φοιτητές Α. Ε. Ι. που έχουν καταταγεί σαν πτυχιούχοι ανωτάτης σχολής ή σαν φοιτητές Α. Ε. Ι. σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7, 8, 9 και 10 του Ν. 1268/82.

Ζ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ - ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

α'. Απόφαση Συγκλήτου 2497/21-5-1986

Με απόφαση της Συγκλήτου αριθμ. 2487/21-5-1986 καθορίστηκαν τα εξής:

α) Η διδασκαλία των μαθημάτων αρχίζει στις 25 Σεπτεμβρίου για το χειμερινό εξάμηνο και 1η Φεβρουαρίου για το θερινό.

β) Οι εξετάσεις του χειμερινού εξαμήνου πραγματοποιούνται τον Ιανουάριο και του θερινού τον Ιούνιο. Επαναληπτικές εξετάσεις πραγματοποιούνται από 1 μέχρι 24 Σεπτεμβρίου.

γ) Σε ειδικές περιπτώσεις που δεν συμπληρώνεται ο ελάχιστος αριθμός διδακτικών εβδομάδων είναι δυνατό με απόφαση του Τμήματος να συνεχισθούν τα μαθήματα για μια εβδομάδα τον Ιανουάριο ή τον Ιούνιο.

β'. Απόφαση Συγκλήτου 2562/7-6-1989

Η Σύγκλητος έχοντας υπόψη την Υπουργική Απόφαση αριθμ. ΣΤ. 5/27/20-10-1982, με την οποία ορίστηκε ότι οι αρμοδιότητες των Πειθαρχικών Συμβουλίων των φοιτητών περιέρχονται στις Συγκλήτους των Α. Ε. Ι. αποφάσισε, για ενιαία ρύθμιση του θέματος αυτού από όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου, τα εξής:

Εξουσιοδοτεί τα Τμήματα του Πανεπιστημίου, σε περίπτωση που συλλαμβάνεται φοιτητής να αντιγράφει, να επιβάλλουν ποινή αποκλεισμού

από όλα τα μαθήματα της επόμενης εξεταστικής περιόδου.

Η σχετική απόφαση θα πρέπει να κοινοποιείται στη Σύγκλητο.

Σε περίπτωση αμφισβήτησης του γεγονότος της αντιγραφής από τον φοιτητή ή ακόμη σε περίπτωση ύπαρξης μαρτύρων ότι δεν διεπράχθη το αδίκημα το θέμα θα παραπέμπεται στη Σύγκλητο, αφού προηγηθεί η σχετική διαδικασία απολογίας του φοιτητή και εξέταση μαρτύρων που τυχόν υπάρχουν.

Ιδιαίτερες περιπτώσεις αντιγραφών, όπως πλαστοπροσωπίες ή υποτροπές ίδιων φοιτητών σε αντιγραφές, θα εξετάζονται από τη Σύγκλητο, ύστερα από πρόταση του Τμήματος για επιβολή πιθανόν μεγαλύτερης ποινής.

Για τις ρυθμίσεις αυτές πρέπει να ενημερωθούν όλα τα μέλη Δ. Ε. Π., τα οποία και θα πρέπει να τις ανακοινώσουν στους φοιτητές πριν την έναρξη διεξαγωγής των εξετάσεων.

Οι φοιτητές θα πρέπει να προσέρχονται στις εξετάσεις με τις φοιτητικές τους ταυτότητες ή το βιβλιάριο σπουδών τους ή σε περίπτωση έλλειψης αυτών, με οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο της ταυτότητάς τους.

Επειδή διατυπώθηκε η άποψη ότι αρκετές φορές προβλήματα αντιγραφών δημιουργούνται σ' εξετάσεις ορισμένων μαθημάτων, η Σύγκλητος θεωρεί σκόπιμο τα Τμήματα να ενεργοποιήσουν τις Επιτροπές Προγραμμάτων Σπουδών τους, οι οποίες ν' αντιμετωπίσουν συνολικά όχι μόνο τη σύνθεση του Προγράμματος Σπουδών τους, τον αριθμό των διδασκόμενων μαθημάτων και τον τρόπο διδασκαλίας τους, αλλά και τον τρόπο διεξαγωγής των εξετάσεων, ώστε να προαχθεί το πνεύμα της ακαδημαϊκής ατμόσφαιρας, μέσα στο οποίο είναι απαραίετες ενέργειες τύπου αντιγραφών.

γ'. Κανονισμός γραπτών εξετάσεων Τμήματος Ποιμαντικής (Συνεδρία Τμήματος 64/6-9-85).

1. Οι φοιτητές υποχρεούνται να έχουν μαζί τους την φοιτητική τους ταυτότητα ή το πάσσο, για να γίνεται ο αναγκαίος έλεγχος από τους επιτηρητές. Ο φοιτητής παραδίδει το γραπτό του με την επίδειξη της φοιτητικής του ταυτότητας.

2. Η κόλλα αναφοράς για το γραπτό δοκίμιο των εξετάσεων δίδεται από τον εξεταστή και φέρει την σφραγίδα του αντίστοιχου Τομέα ή και τη μονογραφή του καθηγητή. Δεύτερη κόλλα αναφοράς δίδεται μόνο από τον υπεύθυνο επιτηρητή.

3. Κατά την διάρκεια της εξέτασεως απομακρύνονται τα βιβλία και οι σημειώσεις από τα έδρανα των φοιτητών, και μπροστά τους υπάρχει μόνο η κόλλα του γραπτού δοκιμίου τους. Ως πρόχειρο χρησιμοποιείται η τέταρτη σελίδα του δοκιμίου.

4. Η επιτήρηση είναι από όλους τους επιτηρητές όχι σκληρή και καταπιεστική, αλλά πάντως αυστηρή και δίκαιη, για να αποφεύγονται οι περιπτώσεις απειθαρχίας ή αντιγραφών και να περισώζονται το κύρος και η αντικειμενικότητα των εξετάσεων.

6. Η επιτήρηση γίνεται από τους καθηγητές όλων των βαθμίδων, τους Βοηθούς- Επιστημονικούς Συνεργάτες, τα μέλη του Ε. Δ. Τ. Π. και τους Ειδικούς Μεταπτυχιακούς Υποτρόφους του Τμήματος.

6. Ο φοιτητής δεν μπορεί να αποχωρήσει από την αίθουσα των εξετάσεων, χωρίς να παραδώσει το γραπτό του, έστω και αν δεν έχει ασχοληθεί καθόλου με την απάντηση των ερωτήσεων.

7. Σε περιπτώσεις απειθαρχίας, απρεπούς συμπεριφοράς ή αντιδικίας επιλαμβάνεται του θέματος, ανάλογα με τη σοβαρότητα, το Τμήμα και αποφασίζει για τη λύση παρομοίων προβλημάτων.

8. Στους φοιτητές που καπνίζουν γίνεται σύσταση να αποφεύγουν το κάπνισμα, κατά την διάρκεια των εξετάσεων.

Η'. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ - ΑΡΓΙΕΣ

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και τελειώνει την 31η Αυγούστου του επομένου έτους.

2. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστο 13 πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και 2 για εξετάσεις.

3. Το πρώτο εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο λήγει το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου.

4. Τα μαθήματα, πέρα από τις δύο χειμερινές εξεταστικές εβδομάδες, διακόπτονται από την παραμονή των Χριστουγέννων ως την επομένη των Θεοφανείων, από την Πέμπτη της Τυροφάγου ως την επομένη της Καθαρής Δευτέρας και από τη Μεγάλη Δευτέρα ως και την Κυριακή του Θωμά.

5. Δεν γίνονται μαθήματα και εξετάσεις τα Σαββατοκύριακα και στις παρακάτω γιορτές-επετείες:

Του Αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου)

Την εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου

Την 17η Νοεμβρίου

Των Τριών Ιεραρχών (30 Ιανουαρίου)

Του Ευαγγελισμού (25 Μαρτίου)

Την πρώτη Μαΐου

Της Αναλήψεως

Του Αγίου Πνεύματος

6. Ειδικά στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, λόγω της ιδιαιτερότητάς του, δεν γίνονται μαθήματα και το απόγευμα της παραμονής των παραπάνω εορτών καθώς και το απόγευμα της παραμονής και μέχρι 11 π.μ. της ημέρας των παρακάτω εορτών:

Αγίου Γρηγορίου Παλαμά (14 Νοεμβρίου)

Εισοδίων της Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου)

Αγίου Νικολάου (6 Δεκεμβρίου)

Υπαπαντής (2 Φεβρουαρίου)

Αγίου Γεωργίου (23 Απριλίου)

Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης (21 Μαΐου)

Θ ΘΛΑΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Πρύτανης Α.Π.Θ.	99 - 6701
Αντιπρύτανης	99 - 6711 99 - 6712
Κοσμήτορας Θεολ. Σχολής	99 - 6699
Πρόεδρος Τμ. Ποιμαντικής	99 - 6678
Γραμματεία Τμ. Ποιμαντικής	99 - 6680
Θυρωρείο Θεολογικής Σχολής	99 - 6999
Πανεπιστημιακός Ιερέας	99 - 1521
Πανεπ. Φοιτ. Λέσχη	205 - 016 99 - 2671
Κεντρική Βιβλιοθήκη	99 - 1618
Υγειον. Υπηρε. Παν/μίου	99 - 2677
Εφημερεύοντα Νοσοκομεία	106
Πρώτες Βοήθειες (ΙΚΑ)	522 - 585
Κυλικείο Θεολ. Σχολής	99 - 6995

ΘΛΑΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΩΨΠΙΚΟΥ

	Γραφείου	Οικίας
Αγγελόπουλος Αθανάσιος (καθηγητής)	99 - 6661	216 - 512
Αλιπράντης Θεολόγος (αναπλ. καθηγητής)	99 - 6672	—
Βάντσος Χρήστος (καθηγητής)	99 - 6665	454 - 130
Βαρναλίδης Σωτήριος (καθηγητής)	99 - 6666	216 - 623
Γάγκου Θεόδωρος (λέκτορας)	99 - 6675	0392/32235
Γκαβαρδίνης Γεώργιος (Ε.Μ.Υ.)	99 - 6676	209 - 913
Γκίκας Αθανάσιος (λέκτορας)	99 - 6676	440 - 653
Ζηζιούλας Ιωάννης (καθηγητής)	99 - 6656	—
Ζήσης Θεόδωρος (καθηγητής)	99 - 6660	0392/24 - 865
Θεοδορούδης Γεώργιος (αναπλ. καθηγητής)	99 - 6669	838 - 225
Κακούλα Παπαδοπούλου Καλλιόπη (γραμ.)	99 - 6680	845 - 797
Καλαντζάκης Σταύρος (καθηγητής)	99 - 6668	307 - 980
Καραθανάσης Αθανάσιος (καθηγητής)	99 - 6667	903 - 441
Κουτλεμάνης Πανσανίας (επίχ. καθηγητής)	99 - 6674	286 - 906
Κρικώνης Χρήστος (καθηγητής)	99 - 6664	261 - 611
Κυρατζή Έφη (υπάλ. Γραμ.)	99 - 6682	—
Λαζάρου - Καρτασιβίδου Φωτεινή	99 - 6677	538 - 671
Λάμπρου Κωνσταντίνος (Ε.Μ.Υ.)	99 - 6665	—
Λιάλιου Δέσπω (επίχ. καθηγήτρια)	99 - 6673	465 - 091
Λουπεγίδου Όλγα	99 - 6693	—
Μαριαντωνάκη Μαρία (διδασκάλισσα)	99 - 6937	—
Νικολακάκης Ηλίας (αναπλ. καθηγητής)	99 - 6671	270 - 186
Παπαδόπουλος Αντώνιος (καθηγητής)	99 - 6662	817 - 738
Πλακιά Λίτσα (υπάλ. Γραμ.)	99 - 6681	—
Ροδόπουλος Παντελεήμων (καθηγητής)	99 - 6655	209 - 913
Σάγκος Στέργιος (καθηγητής)	99 - 6658	286 - 906

Σκαλιστής Παναγιώτης (επιστ. συνεργ.)	99 - 6677	0321/23 - 848
Σκρέττας - Πλεξίδας Νικόδημος (επιστ. συν.)	99 - 6677	0352/83 - 505
Στοιγόγλου Γεώργιος (καθηγητής)	99 - 6659	820 - 241
Τσαρουχά - Μπεχτσή Μαρία (Υ.Ε. Επιμ.)	99 - 6682	762 - 242
Τουγαρίδας Ευθύμιος (αναπλ. καθηγητής)	99 - 6670	276 - 600
Φανουραγκής Βασίλειος (καθηγητής)	99 - 6678	911 - 979
Φουντούλης Ιωάννης (καθηγητής)	99 - 6657	239 - 010

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

Κοσμήτορας	99 - 6699
Fax Κοσμητείας	99 - 2510
Γραμ. Οικονομού Μ.	99 - 6698

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Παλλίδου Βιολέττα	99 - 6690
Μιρανιώτου Αικατερίνη	99 - 6691
Πάγκου Κυριακή	99 - 6691
Αρβανίτης Χρήστος	99 - 6691
Τσιτσιλιάνος Γιώργος	99 - 6691

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΡ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

99 - 6965

Πίνακας Περιεχομένων

Χαιρετισμός του Προέδρου του Τμήματος Ποιμαντικής.....	3
A. Η Θεσσαλονίκη και το Πανεπιστήμιο.....	5
1. Η Θεσσαλονίκη.....	5
2. Το Πανεπιστήμιο.....	7
α. Δομή του Πανεπιστημίου.....	9
β. Διοίκηση του Πανεπιστημίου.....	10
B. Η Θεολογική Σχολή.....	11
1. Κοσμητεία της Θεολογικής Σχολής.....	11
Γ. Το Τμήμα Ποιμαντικής.....	12
1. Όργανα διοικήσεως του Τμήματος.....	12
Δ. Οι Τομείς του Τμήματος.....	13
E. Το διδακτικό προσωπικό.....	14
ΣΤ. Η Γραμματεία.....	16
Z. Διδασκάλισσες Ξένων Γλωσσών.....	16
H. Οι φοιτητές του Τμήματος Ποιμαντικής.....	16
Θ. Αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών.....	17
1. Πρόγραμμα υποχρεωτικών μαθημάτων.....	19
2. Πρόγραμμα επιλεγόμενων μαθημάτων.....	22
I. Οδηγίες με την εφαρμογή του προγράμματος σπουδών.....	25
IA. Αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων.....	27
IB. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.....	42
IG. Η βιβλιοθήκη.....	50
Π α ρ α ρ τ η μ α.....	51
A. Προσωρινός κανονισμός λειτουργίας βιβλιοθήκης.....	53
B. Δωρεάν παροχή διδακτικών βιβλίων και βοηθημάτων.....	55
Γ. Δάνεια - υποτροφίες.....	57
Δ. Ισχύουσα νομοθεσία για τις προπτυχιακές σπουδές.....	58
1. Άρθρο 24, ν. 1268/1982.....	58
2. Άρθρο 25, ν. 1268/1982.....	60
E. Υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών.....	62
ΣΤ. Δελτίο ειδικού εισιτηρίου.....	69
Z. Μαθήματα - εξετάσεις.....	70
H. Πανεπιστημιακό ημερολόγιο.....	73
Θ. Τηλεφωνικός κατάλογος.....	74

